

NAŠE DELO

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV

PAPIRNICE VEVČE

PAPIRNICE KOLIČEVO

10 let obratovanja stroja za premazovanje papirja

VEVČE, AVGUST, SEPTEMBER — Pred letom 1968 je grafična industrija Jugoslavije zelo pogrešala premazane papirje. Do takrat je papirna industrija tiskarnam lahko nudila poleg običajnih tiskarskih papirjev le tako imenovani naravni papir za umetniški tisk. Za vsa boljše in zahtevnejša tiskarska dela pa so morali uvažati premazane papirje.

Te papirje rabijo za izdelavo boljših in zahtevnejših tiskarskih del. V prvi vrsti so to slikarske reprodukcije, zadnja leta pa tudi za tiskanje knjig in revij, nadi, prospektov, katalogov, koledarjev, reprezentančnih tiskovin in podobno.

Ob raziskavi potreb in tržišča ni bilo napak, da se je že leta 1959 porodila na Vevčah misel o izdelavi projekta za tovrstno proizvodnjo oziroma površinsko oplemenitenje papirja. Najprej so si zamislili premazovalni stroj z zmogljivostjo okoli 1500 ton na leto. Ta prvotni načrt se je kmalu izkazal za preskromnega, ker ne bi zadostoval jugoslovanskim potrebam, četudi je bil vabljen zaradi razmeroma nizkih investicijskih stroškov. Ob proučevanju družbenega standarda, turizma, novih proizvodov, s prodorom na tuja zahtevnejša tržišča, je narasla potreba tudi po boljših papirjih za izdelavo prospektov, embalaže za prehransko in drugo industrijo. Vse to je vplivalo na večjo porabo enostransko ali obojestransko premazanih papirjev. Konkurrirati je bilo tre-

ba tudi izdelovalcem tega artikla zunaj naših meja.

Takšna situacija je zahtevala ponovno povečanje investicijskega programa in s tem prilagoditev tržišču. Premazovalni stroj novega programa je bil večji. Njegova delovna širina je znašala 2,6 m in delovna zmogljivost 11.000 ton na leto premazanega papirja s pigmentnim nanosom 10–25 gramov na kvadratni meter. Zbiranje ponudb za stroj in ostale premazovalne naprave je trajalo skoraj 2 leti (1964 in 1965) ob sklepanju pogodb z dobavitelji uvozne opreme. Prve lopate za postavitev zgradbe so bile zastavljene v začetku julija 1966. Sama izgradnja in montaža sta trajali manj kot dve leti. Prvega poizkusa zagona so bili člani vevškega kolektiva priča že konec marca 1968. Stroški postavitev so tedaj znašali nekaj nad 3 milijarde starih dinarjev.

Danes, ko stroj obratuje že 10 let, se je izkazalo, da je bil smoter pravilen, da je bila investicija pravilno naložena, ekonomsko upravičena in da s tem nismo ustregli samo delovni organizaciji, ampak celotni družbi, zlasti pa papirni predelovalni industriji in grafičarjem.

Kljub začetnim tehničnim in tudi kadrovskim težavam stroj danes obratuje zadovoljivo, morda še več in daje prispevek k celotnemu ekonomskemu stanju OZD.

Poglejmo si, kaj pravijo ljudje, ki so zaposleni neposredno v tej proizvodnji oziroma imajo opravke s premazovanjem papirja.

Tov. ing. Edo Ulčakar, vi ste vodja obrata vse od začetka proizvodnje premazanega papirja. Kaj menite o umestnosti take proizvodnje pri nas?

— Želje za postavitev naprave za premazovanje papirja datirajo še izpred leta 1958, ko je bilo govora o postavitvi premaznega stroja, ki bi omogočal izdelavo 1000 ton premazanih papirjev v letu dni. V investicijskem programu, ki je bil izdelan v letu 1961 je bilo predvideno, da bi letno izdelali 3200 ton premazanih papirjev. Ko smo v letu 1967 pričeli z gradnjo obrata za proizvodnjo premazanih papirjev pa smo postavili premazni stroj, na katerem je bilo možno izdelati 12.000 ton premazanih papirjev. Ta količina bi bila višja, če bi izdelovali več enostransko premazanih papirjev, oziroma nižja, če bi bilo težje izdelave na obojestransko premazanih papirjih. Predvidene količine 12.000 ton še nekaj let nismo dosegli zaradi obilice težav, od katerih je bila otežkočena prodaja našega papirja ena od najpomembnejših. Do pričetka proizvodnje premazanih papirjev pri nas so bile namreč vse tiskarne vezane na uvoz premazanih papirjev, ki so se vse bolj uporabljali v vse zahtevnejši tiskarski tehniki. Ti papirji so bili vsekakor kvalitetnejši, kot pa naši enostransko ali obojestransko premazani papirji tipa Slavija, Avala, Emona. To je povsem razumljivo, saj smo bili prvi v Jugoslaviji, ki smo pričeli s tovrstno proizvodnjo in smo bili povsem brez praktičnih izkušenj. Zaradi vsega tega je bila naša količinska proizvodnja precej časa pod predvidenimi količinami. Že takrat v prvih letih proizvodnje premazanih papirjev

smo navezali stike med našimi tehnologi in tiskarji z namenom da bi zvedeli za vse za tiskarje pomembne nedostatke našega papirja. Tem stikom, ki jih ohranjamo še sedaj, se moremo zahvaliti, da smo razmeroma hitro prilagajali kvaliteto premazanih papirjev zahtevam, ki so jih postavljali tiskarji. Izdelane količine premazanih papirjev so naraščale iz leta v leto. V lanskem letu smo izdelali preko 15.000 ton premazanih papirjev, v letošnjem letu pa bomo lansko količino še presegli. S postavitvijo V. PS in pričetkom izdelave premazanih papirjev v tem novem obratu pa se nam obeta, da bomo že v najkrajšem času proizvodnjo premazanih papirjev v Papirnici Vevče podvojili, če ne celo potrojili. Da je proizvodnja premazanega papirja na V. PS razmeroma gladko tekla, imajo obilo zasluge izkušnje, ki smo si jih nabrali pri premazovanju in pripravljanju premaznih mešanice

za premazni stroj. Predvidevamo, da bo letošnja skupna proizvodnja premazanih papirjev v obratu Premaz in v TOZD Grafični papir presešla 25.000 ton.

Mislím, da podatki o rasti proizvodnje premazanih papirjev dovolj zgovorno govore o tem, kako je z umestnostjo tovrstne proizvodnje pri nas.

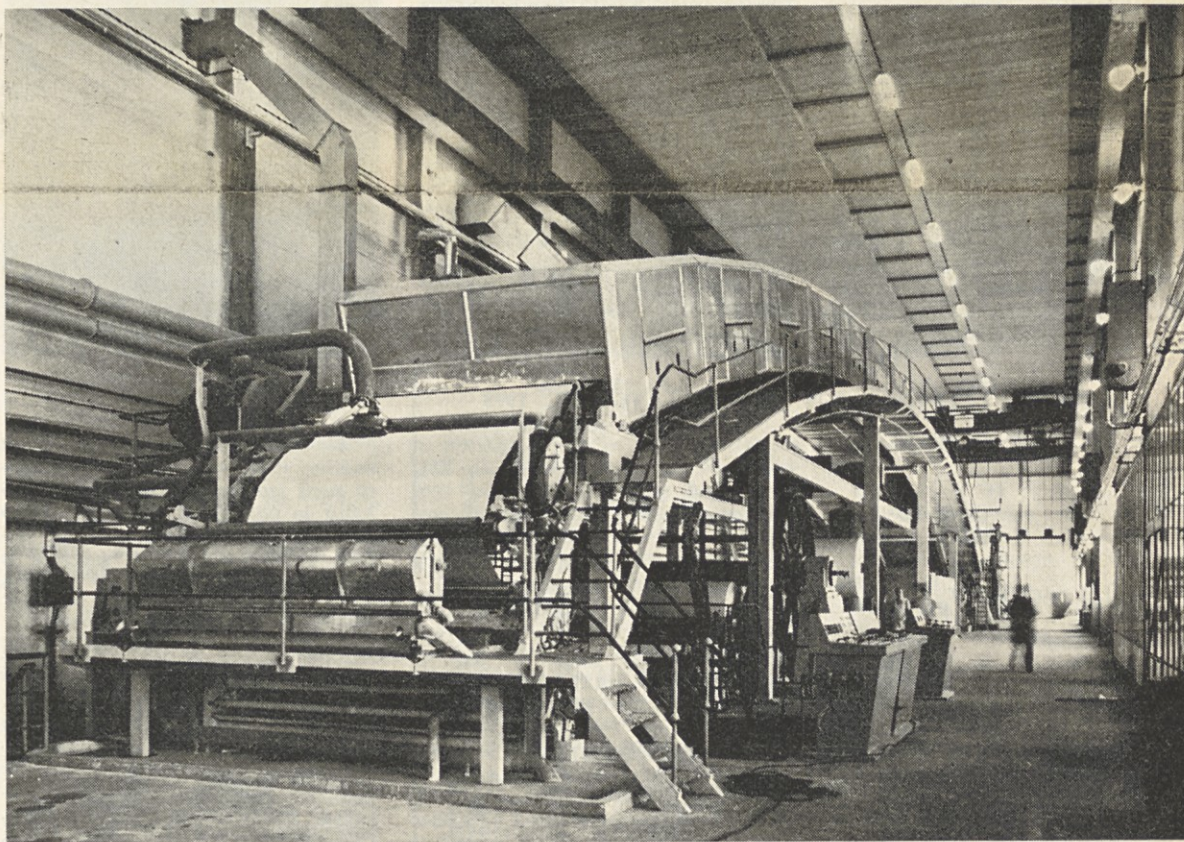
Kako je s surovinami, to je osnovnim papirjem in drugimi pomožnimi materiali?

— Prva leta smo imeli precej težav s kvaliteto surovin, ki se uporabljajo pri izdelavi premazanih papirjev. Najhujše so bile težave s kvaliteto osnovnega papirja še posebno zato, ker je bilo težko prepričati izkušene papirničarje, da ima napaka, ki se drastično odrazi šele na gotovem premazanem papirju, svoj pravi izvor pravzaprav v osnovnem papirju. Napake v osnovnem papirju se pojavljajo občasno še se-

daj, vendar je za nujnost odpravljanja teh napak znatno več razumevanja, kot pa ga je bilo še pred letom ali več let nazaj. Zaradi tega je v porastu tako količina kot kvaliteta premazanih papirjev. Težave z drugimi surovinami in pomožnimi materiali so precej manj pogoste. Največkrat se pojavijo ob uvajanju novih produktov, vendar so takrat pričakovane ter zaradi tega manj resne. Poizkus premazovanja ter uvajanje novih surovin je vsekakor nuja, ki marsikdaj omogoči poiskati nove cenejše načine izdelave premazanega papirja, pa nam zaradi tega ne sme biti žal trenutnih nenormalno visokih stroškov ali težav v tehnološkem procesu izdelave premazanih papirjev.

Koliko je v obratu premostljivih in koliko nepremostljivih ovir za nemoteno proizvodnjo?

(Nadaljevanje na 2. strani)

Še slab mesec nas loči od kongresa ZSS

VEVČE, SEPTEMBER — Za javne razprave o dokumentih za 9. kongres Zveze sindikatov Slovenije je bilo veliko možnosti, prav tako pa tudi za priprave o kongresu samem. Osnovne sindikalne organizacije Papirnice Vevče so se tega zavedale in na svojih sestankih že obravnavale to temo. Če pa je kaj zamujenega, je še vedno čas, saj nas do kongresa loči še skoraj mesec dni.

Ugotovljeno je že, da so v dokumentih opredeljene najbolj aktualne naloge sindikata pri razreševanju bistvenih vprašanj pri utrjevanju družbenoekonomskega položaja delavca v združenem delu. Še je treba razpravljati, zlasti pa analizirati dejstva in odločitve po zaključku 9. kongresa ZSS. To so vprašanja s tistih področij, ki so skupna vsem osnovnim organizacijam sindikata, ki zahtevajo usklajevanje različnih interesov, uveljavljanje

družbenoekonomskih odnosov bodisi s področja planiranja, ustvarjanja, razporejanja dohodka in delitve osebnega dohodka, solidarnost urejanja odnosov med materialno proizvodnjo in družbenimi dejavnostmi, pri čemer delavci lahko vplivajo na vsebino programov družbene dejavnosti, sklepajo samoupravne spo-

jevni skupnosti in na vseh področjih, ki jih sindikat lahko razrešuje med samimi člani, med oddelki in TOZD, skratka povsod, kamor le sega njegov vpliv. Ne more izpustiti produktivnosti dela in gospodarjenja, stanovanjskega gospodarstva, samoupravnega sporazumevanja v delovnih in drugih organizacijah.

Njegovo delovno torišče je tudi med delavci iz drugih republik in pokrajin, ki živijo in delajo v delovni organizaciji.

Ko bo 9. kongres Zveze sindikatov Slovenije o vsem tem in marsičem drugim razpravljal, bo zavzel svoja stališča in sklepe, ki nam bodo smernice za nadaljnje delo na družbenopolitičnem in gospodarskem področju. Njegovi sklepi in napotki nam bodo zapoved, ki se je bomo držali in ki nas bo vodila do tistih ciljev, ki jih delavec — proletarec želi doseči.

S. R.

Dipl. ing. Edo Ulčakar

Vinko Zupančič

9. kongres zveze sindikatov slovenije

razume in se vključuje v organe samoupravljanja in upravljanja teh dejavnosti. Nič manj ni važno urejanje odnosov v kra-

10 let obratovanja stroja

(NADALJEVANJE S 1. STRANI)

— Pri proizvodnem procesu se stalno vsi spopadamo z različnimi ovirami. Katere bodo premostljive in katere ne, je v veliki meri odvisno od nas samih oziroma od naše zavzetosti pri reševanju določenega problema.

Tov. Vinko Zupančič, zanima me, kako vi kot strojevodja po desetih letih obratovanja stroja za premazovanje papirja, ocenjujete stroj in njegovo delovanje?

— Dati oceno stroju kot takemu je zelo težko. Vendar pa s takimi težavami, kot smo jih imeli pri tem stroju že ob sami montaži, pa potem ob zagonu, mu ne bi dal prav visoke ocene. Verjetno že sami veste, da pri izbiri oz. pri nabavi stroja nismo imeli preveč srečne roke. Strojni deli se pri postavitvi niso lepo prilagajali drug drugemu. Marsikaj je bilo treba spremeniti, marsikaj kje dodati ali odvzeti, marsikaj pa tudi na silo skupaj spraviti. Torej delno razočaranje že pri postavljanju stroja na nože.

Nadaljnje težave pri zagonu. Delavci smo poznali način izdelave papirja. Premazovanje papirja pa je bila za nas bela vranja. Torej potrebno je bilo poznati delovanje stroja in pravilno stroju streči, kakor temu pravimo. Obenem pa se privajati na nov način dela, na novo tehnologijo, pri nas še dokaj malo poznano, to je premazovanje papirja.

Že pri prvih napeljavah papirja na premazni stroj smo ugotovili, da vsa stvar ne bo preveč enostavna. Pri vseh utrgih je veliko papirja nabitega v sušilnem kanalu. Sušilni kanal je zelo utesnjen. Prostori med sušilno šobo in klobučevino so minimalni. Vsi vstopi v sušilno komoro so le tolikšni, da se s težavo spraviš vanjo. Torej vsa čiščenja in pa

reparaturna dela v sušilnem kanalu so zelo otežkočena.

Seveda pa, kakor omenjate, bo obratovalna doba že deset let. V tem času smo v načinu premazovanja papirja že marsikaj spremenili. Takratno mazanje papirja mokro na mokro ali bolje rečeno premazovanje s TB + AK ali zračnim nožem je sedaj že povsem odpadlo. Z obema agregatoma skupaj smo takrat mazali 20 g/m². Hitrost stroja je bila samo 160—200 m/min, poraba pare pa zelo velika. Poleg tega pa je bilo pri tem načinu mazanja veliko utrgov. Seveda ob mesecu pa majhna in nezadovoljiva proizvodnja.

Ob rekonstrukciji TB agregata pred nekaj leti pa smo le dosegli (čeprav s težavo), da danes s TB napravami tam, kjer smo prej težko mazali 10 gr/m², sedaj brez večjih težav premazujemo 20 ali pa še več gramov na m² papirja. Poraba pare je sedaj znatno manjša, hitrost stroja pa se je povečala na 400—450 m/min.

Mislil pa, da kljub vsem naštetim težavam premazni stroj danes s svojim delovanjem po količini in po kvaliteti zadovoljivo služi svojemu namenu. Naj povem, da danes na njem prevažamo skoraj vso proizvodnjo iz IV. PS. Več kot polovico te proizvodnje prevažamo obojestransko, več kot tričetrt pa z visokimi namazi, to je 20 g/m².

Seveda pa je glavni predpogoj za dobro obratovanje stroja, da so dobre premazne mešanice in pa da je papir na IV. PS dobro in kvalitetno izdelan.

Tov. Vojislav Stančulović, pri pripravi premazne mase za naše papirje že lahko govorimo o začetku doseganja kvalitete papirja. Kot vodja premazne kuhinje mi boste gotovo lahko odgovorili v čem obstoja skrb za kvaliteto pri vašem delu in delu ljudi v oddelku?

— Za doseg kvalitete premazanih papirjev je zelo važna kvaliteta premazne mešanice, ravno toliko pa kvaliteta osnovnega papirja.

Na kvaliteto premazanih mešanice vpliva več faktorjev. Eden od poglavitnih je delavec, ker je samo strokovno usposobljen papirničar lahko kos nalogam. Priprava premaznih mešanice se sestoji iz nenehne doziranja in smotrne evidence tega. Kontinuirana kontrola kvalitete je pogoj za pripravo kvalitetne premazne mešanice. Z zagonom V. PS se je produkcija v premazni kuhinji podvojila, če ne celo potrojila. To zelo otežkoča kontrola kvalitete in drugih manj važnih dejavnosti. Z novo reorganizacijo in pravilno porazdelitvijo delovnih nalog upam, da se bo zadeva v celoti rešila. Velikokrat nam hude težave dela kvaliteta surovin, dogaja se celo, da pride do pomanjkanja nekaterih. Nadomeščanje s sorodnimi je včasih zelo težavno.

Menim, da naj bi delo v celotnem oddelku potekalo v povezanosti in nenehni koordinaciji, to je mogoče do takrat, ko so medsebojni odnosi na visoki ravni.

Vojislav Stančulović

Tov. Lojze Levičnik, vi ste kot sušilec na stroju nekako v sredi med izdelavo in dodelavo. Kakšno je vaše delo in s čim lahko vplivate na kvaliteto izdelka sicer in tudi tedaj, ko napake v papirju nastopajo že v prvem delu stroja?

— Delo sušilca na premaznem stroju ni preveč enostavno. Kot prvo je sušenje premazanega papirja. Vsi vemo, da je predpisana vlaga v papirju še kako velikega pomena, tako za kupca kakor tudi za nadaljnjo dodelavo papirja. Sušenje papirja na premaznem stroju je otežkočeno zato, ker pride do pogostih nihanj vlage. Nihanja vlage pa se pojavljajo zaradi sprememb premaznih mešanice. Še večja težava za sušilca pa je to, da skoraj nima nikakršne možnosti pripiranja oz. reguliranja pritiska pare. Predvidena avtomatska regulacija za dodajanje in odvzemanje pare je že zdavnaj odpovedala.

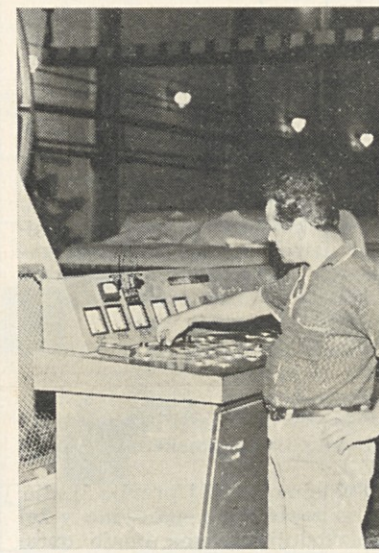
Na kvaliteto izdelka lahko vplivam predvsem s pravilnim procentom vlage v papirju. Na napake, ki nastajajo v prvem delu stroja, pa pravočasno oz. čim hitreje opozorim strojevodjo, da jih odpravi, kolikor je to mogoče.

Tov. Brdar Jožica kaj pa laborant v premaznem oddelku?

— Glavna naloga obratnega laboranta je stalna izdelava analiz polizdelka — osnovnega papirja za premazovanje, gotovega izdelka — premazanega papirja in analize premaznih mešanice za premazovanje papirja. Vse standardne analize se izvajajo tekoče od vsakega zvitka papirja. De-

lo mora biti dovolj natančno in ažurno, kajti na podlagi teh podatkov delovodja ukrepa in odvaja pogoje premazovanja in lastnosti premazne mešanice. Poleg teh sprotnih analiz je treba večkrat narediti še posamezne analize izven rednih nalog. To je takrat kadar obstaja sum, da s kvaliteto izdelka ni vse v redu in ali ta še ustreza zahtevam ali ne. Dela nam torej nikoli ne zmanjka, posebno takrat, kadar se pripravljajo premazne mešanice tudi za V. PS.

Kadar pa so na stroju papirji težjih gramatur, se je treba hitro zasukati, da lahko slediš tempu proizvodnje. Kljub temu najdem čas za pogovor s sodelavci o vseh mogočih vprašanjih — službenih in tudi privatnih, odgovarjam na telefonske klice, nabavljam pomožni material in kemikalije za laboratorijsko delo itd. Mislim, da se s sodelavci dobro razumem in nam tako ure dela hitro minevajo. Zelo težko je včasih držati oči odprte vso noč, kajti narava dela zahteva svoje in ponoči bi bilo pač treba spati, vendar sem že toliko časa na izmanskem delu, da sem se temu že privadila. Verjetno

Lojze Levičnik

imam med delavkami najdaljši staž v izmanskem delu. Mislim, da ženske še težje prenašamo napore nočnega dela kot moški. Upam si trditi, da delavci, ki delajo na nočne izmene, da so vse premalo plačani z ozirom na to, koliko je to naporno.

Želim si, da bi bila v prihodnjem letu na novem delovnem mestu, kjer ne bo izmanskega dela, čeprav mi bo težko zapustiti svoje sedanje delovne naloge in sodelavce, s katerimi si delimo vse težave.

Tov. Nuha Nuhi, ste vodja enega najmodernejših strojev za prečno rezanje papirja. Kako ste se usposobili za te delovne naloge?

— Najprej sem delal 5 let pri premaznem stroju nato pa sem se uvajal, kot pomočnik pri rezalnem stroju. Moj vodja je bil tov. Pavle Žabjek, ki je odšel na zahtevnejše delovne naloge v strojno dodelavo pri V. PS. Prevzeli sem moral njegova dela in naloge. V začetku precej s strahom. Delo v papirništvu me zelo zanima in rad ga opravljam. Mojstru Žabjeku sem zelo hvaležen. Kar sem ga vprašal, vse mi je hitro in razumljivo povedal in pokazal. Sedaj nimam z delom in vodenjem stroja nobenih problemov. V papirništvu in delovni organizaciji se dobro počutim. Saj vidite, da mi je že vse eno ali govorim slovensko ali srbohrvatsko.

Tov. Malči Matjažič, papir ste prebirala tudi že v proizvodnji »klasičnih« papirjev. Ali je prebiranje premazanega papirja bistveno drugače in na kaj morate pri svojem delu posebno paziti?

— V naši delovni organizaciji sem že 33 let. Začetek mojega dela je bil v papirni dvorani pri klasičnih papirjih kot števka. Kasneje sem šla na drugo delovno mesto prebiralke in števke. Ko so zgradili novo stavbo za premazni papir, sem se odločila za delo v tem oddelku na delovno mesto prebiralke, kjer sem že 10 let. Moje delo je prebiranje premazanega papirja, ki je dosti bolj zahtevnejši od klasičnih papirjev. Predvsem so različne v premazanih papirjih, ki so specifične napake, katere pri klasičnih papirjih ne zasledimo (npr. črte ali spraskan lesk). Prav tako je prebiranje mnogo težje, ker se premazani papir zaradi bleska blešči, zato tudi oči zelo trpijo.

Tov. Dušan Poljanec, kot tehnologa za premazovanje bi vas rad vprašal, v čem je bistvo vašega dela in kako sodelujete pri preizkusih surovin, dodatkov in premaznih sredstev in kdaj lahko tudi vaše delo vpliva na brezhiben rezultat pri končnem izdelku?

— Z novo organiziranostjo naše delovne organizacije, s pre-

Jožica Brdar

hodom na TOZD, se je tudi razvojna služba združila v razvojni laboratorij, katerega dejavnost se deli na več področij in eno od teh je tehnologija premazovanja papirja.

Če v kratkem opišem bistvo mojega dela, bi ga lahko delil na razvojno-laboratorijsko delo in pa sodelovanje pri industrijski izdelavi premazanih papirjev ter reševanju problemov, ki se občasno pojavljajo pri proizvodnji te vrste papirjev. V preteklosti, ko se je proizvodnja premazanih papirjev v premaznem oddelku in sedaj na V. PS začela, je bilo potrebno izdelati take premazne mešanice, da je bilo pri industrijskem premazovanju in pa pri nadaljnji obdelavi premazanega papirja čim manj težav, saj je bil večkrat vzrok slabi kvaliteti tega papirja tudi sama neizurjenost osebja in pa ne malokrat neustrezna kvaliteta osnovnega papirja. Tako smo laboratorijsko izdelali različne premazne mešanice, z njimi premazali osnovni papir na laboratorijskem premaznem stroju »helicoater« ter nato vzorce laboratorijsko testirali. Na podlagi dobljenih rezultatov so se izdelale recepture za industrijsko pripravo premaznih mešanice za različne kvalitete premazanih papirjev. Potrebno je bilo stalno zasledovanje same priprave in po potrebi tudi spreminjanje vnosa posameznih premaznih mešanice, kajti njihove neugodne tokovne in druge fizikalne lastnosti bi lahko negativno vplivale na kvaliteto izdelka.

Pri pripravi premaznih mešanice se uporablja veliko sestavin, zato je potrebno občasno kontrolirati kvaliteto le-teh, istočasno pa primerjati kvaliteto novih, boljših.

Papirnica Vevče

GIBANJE PROIZVODNJE V MESECU AVGUSTU 1978

Indeks doseganja plana

	Avgust 78	I.—VIII. 78	Plan za I. 78	avgust 78	I.—VIII. 78
		φ	φ mesečno		φ
Klasični papirji ton	3.270	2.945	2.633	124,2	111,9
Premazani papirji	2.301	2.147	2.507	91,8	85,6
Papir skupaj:	5.571	5.092	5.140	108,4	99,1
Lesovina	340	302	333	102,1	90,7
Tapete rolje	187.396	147.479	141.670	132,3	104,1
El. energija MWh	3.506	3.665	3.632	96,5	100,9

IZKORIŠČENJE ZMOGLJIVOSTI PAPIRNIH STROJEV

	Avgust 78	I.—VIII. 78	φ I. 1977
II. PS	93,3	85,1	91,1
III. PS	96,6	89,9	87,8
IV. PS	92,9	90,6	89,6
Skupaj:	94,3	88,5	88,6
V. PS	88,2	79,9	65,6
Izmet na II.—IV. PS %	14,6	13,2	13,0
Izmet na PRS	19,4	20,3	21,3
Izmet na V. PS	26,0	29,4	31,5

V mesecu avgustu je bila dosežena rekordna proizvodnja papirja. Planirano proizvodnjo smo presegli za ca. 8%, poprečno letošnje pa za 9%. Na višino proizvodnje je ugodno vplivalo predvsem maksimalno možno število delovnih dni, boljše izkoriščenost papirnih strojev (nizki zastoji) ter nižji izmet na V. PS in premaznem stroju. Struktura proizvodnega programa je bila v stari proizvodnji izredno zahtevna, saj smo na II. PS izdelovali predvsem kulerje nizkih gramskih tež ter na III. PS pretežno bankposte za izvoz. Na V. PS smo pa kot običajno izdelali največ univerzalnih tiskarskih papirjev, delež premazanih papirjev pa je znašal ca. tretjino celotne proizvodnje. Izkoriščenost zmogljivosti V. PS se je v mesecu avgustu zelo približala stari proizvodnji, čemur so sledili tudi zelo ugodni proizvodni rezultati. Tako smo zabeležili rekordno bruto proizvodnjo (ca. 4000 ton), medtem ko neto proizvodnja zaradi porasta nedovršene proizvodnje ni dosegla rekorda. Tudi delež izmeta se je znatno znižal in že zelo približal planiranemu (25%).

Tudi premazni stroj je v avgustu dosegel ugodne rezultate kljub znatno večji udeležbi obojestransko premazanih papirjev. Dobri rezultati so bili doseženi z nižjimi zastoji, nižjim izmetom ter dobro kvaliteto osnovnih papirjev za premaz.

Zaradi sezonsko ugodne prodaje je tudi proizvodnja tapet dosegla v primerjavi s preteklimi meseci nadpovprečno dober rezultat.

za premazovanje papirja

cenejših surovin, ki jih različni proizvajalci reklamirajo.

Naj navedem samo nekatere. Kaolin npr. kupujemo v SZ, Veliki Britaniji, Kolumbiji in na Češkem, potem različne karbonate, veziva — sintetična in naravna, disperzijska sredstva, protipenilce in ostala pomožna sredstva.

Ko so ta laboratorijska vrednotenja posameznih sestavin, npr. veziva, pri premazni mešanici izvršena, se izvede industrijski preizkus priprave premazne mešanice in samo premazovanje s to mešanico. Kvaliteto tako premazanega papirja se kontrolira laboratorijsko, istočasno pa je treba zasledovati potiskavanje v tiskarni, ker se šele tam izkaže ali je določena surovina ustrežna in če je bil preizkus uspešen.

Poleg navedenih nalog je potrebno stalno spremljati dosežke na področju premazovanja v industrijski razvitejših deželah.

Pri svojem vsakdanjem delu pa moram stremeti za tem, da to ne postane zgolj rutinsko in z iskanjem smotrnejših, tehnično manj zahtevnih, sodobnejših in ekonomsko bolj upravičenih načinov priprave in sestave premaznih mešanic oziroma samega

Kljub temu se zelo trudimo, da ljudi, ki pridejo tako rekoč s ceste, hitro priučimo na zastavljene delovne naloge. Postavitev petega stroja je povzročila pri nas veliko fluktuacijo in s tem hitro napredovanje. Strokovnost je ob tem precej padla, manjka tisti prefinjeni občutek za papir. Stanje pa se bo sčasoma verjetno popravilo.

Kar se tiče samoupravljanja lahko rečem, da sem še kar zadovoljen. Imamo svoje delegate v vseh samoupravnih organih. Veliko je članov ZK, ki kot vemo so povsod gonilna sila samoupravljanja. Na samostojnih zborih delavcev smo dobro obveščeni in o večini stvari tudi razpravljamo. Moti edinole to, da se problemi, ki izhajajo iz baze, prepočasno rešujejo. Počasnost povzroča med delavci jezo in nezaupanje. Naša naloga je, da skušamo samoupravni sistem prilagoditi tako, da bo sposoben delovati hitreje in bolje...

Tov. Peter Selan, ko smo že seznanjeni z mnenjem neposrednih proizvajalcev iz oddelka premazovanja papirja, bo bralce našega glasila gotovo tudi zanima-

vlago. Če ima papir nizko relativno vlago, se v tiskarskem stroju zmečka.

Tako detajlno sem naštel vse momente, na katere mora paziti dodelava zato, ker kljub pohvalni oceni, ki sem jo dal za naše premazane papirje, prihaja do pripomb oziroma reklamacij, pri katerih pride do škode, zaradi prisotnosti napak. Škoda mora poravnati Papirnica Vevče oziroma TOZD, ki je napako povzročil.

Za dobro prodajo ima odločilni pomen tudi izbira programa — katere vrste premazanih papirjev delamo. Pri nas imamo zelo širok program premazanih papirjev, dopolnjujemo ga namreč na V. PS. Lahko rečem, da imamo širok program premazanih papirjev. To dokazuje, da je razvojno delo bilo opravljeno in da je v proizvodnji premazanih papirjev vgrajeno ogromno znanja — umskega dela, zato je lahko tudi ponudba tako široka.

Manjka nam sicer raziskava, tržišča, kajti nemogoče je izza pisalne mize in po telefonu slediti zahtevam kupcev oz. novim tehnologijam obdelave in predelave — nasploh uporabe papirjev.

IV. PS. Enostransko premazani papirji so:

Multipak E-20, srednje premazan, visoko sijajen ali mat kromopapir, v gramaturah: 75, 80, 90, 100, 115 in tudi višje. Gramaturi 75 in 80 izdelujemo v lugo-odporni kvaliteti, kajti ti dve gramaturi enostransko premazane papirja se v pretežni meri uporabljata za etikete za lepljenje na steklenice, katere se vračajo v polnilnice. Te steklenice operejo v 1% natrijevem lugu. Etiketa se pri pranju steklenice odlepi, vendar ima zaradi lugo-odpornosti to lastnost, da v tem lugu ne razpade v kašo. Kajti te nerazpadene etikete lahko odstranijo z mrežnimi filtri, tako da se lug lahko vrača na pralne šobe.

Pretežni del pivskih steklenic, nosijo etiketo, odtiskano na našem lugo-odpornem kromopapirju.

Multipak E-20; v gramaturi 90 pa se uporablja za ovitke čokolad in podobno ter za izdelavo samolepilnih etiket.

Multipak E-20; v gramaturi 100 se uporablja za mehko pakiranje cigaret (za tiskanje »blanket«).

Jugoslaviji. Poudaril bi še to, da je mat kvaliteta v zadnjem času vse bolj iskana. Namreč sijajna kvaliteta izgublja določena področja uporabnosti. Na primer: mnogo lažje je brati knjigo ali gledati slikovni vložek v knjigi, če se ti papir ne blešči.

Nadalje proizvajamo še Kromo R. Ta papir je namenjen za tisk razglednic. Ena stran tega papirja je visoko sijajna, druga pa mat. Osnovni papir se ravno tako izdeluje na IV. PS, končna gramatura po premazovanju pa je 275.

Produkt premaznega stroja je tudi Multipak S voluminozni kromopapir. Osnovni papir za ta proizvod se dela na II. PS. Premazovanje se vrši na premazovalnem agregatu z zračnim nožem. Multipak S pa predvsem uporablja tapetna industrija.

Navedel bi tudi program strojno premazanih papirjev, to je program premazanih papirjev V. PS. Premazani papirji proizvedeni na V. PS se uporabljajo za manj zahtevna tiskarska dela.

Enostransko premazani papirji:

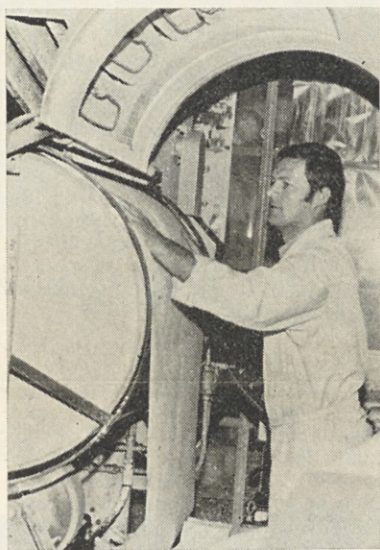
Multipak 3 T — nizkopremazan, visoko sijajen kromopapir, v

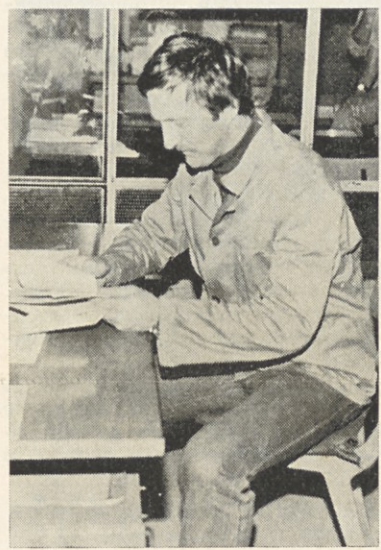
Nuha Nuhi

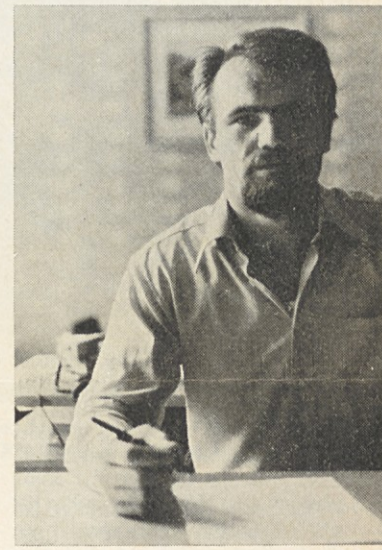
Amalija Matjažič

Dušan Poljanec

Janez Trtnik

Peter Selan

premazovanja, za boljšo kvaliteto premazanega papirja, doprinese k boljšemu delu in uspehu razvojnega laboratorija in nena zadnje tudi naše delovne organizacije.

Tov. Janez Trtnik, zanimivo bi bilo mnenje vas kot delovodje v prodajnem oddelku. Prosim za odgovore na naslednja vprašanja:

— Kako je delo v oddelku organizirano?

— Kako je s strokovnostjo ljudi?

— Kako se odvija samoupravljanje pri vas?

— Organizacija dela v premaznem oddelku je zelo specifična. Tu imamo tekoči trak, katerega faze dela pa so diskontinuirane. Zaradi tega so glavni problemi: medfazno skladiščenje, transport in usklajevanje zmogljivosti strojnih naprav.

Izvedena je bila rekonstrukcija premaznega stroja, ki je povečala njegovo kapaciteto in izboljšala kvaliteto. Na žalost pri tem ni bila ustrezno povečana tudi dodelava. Skoraj polovico proizvodnje premaznega stroja gre v staro dodelavo, približno 15 ton na mesec je zvitkovnih papirjev, ki jih dodelajo v dodelavi petega stroja. V takih razmerah je zelo otežkočena dobra in učinkovita organizacija dela.

Tudi premazna kuhinja ima po zagonu petega stroja povečan obseg dela. Ljudi, ki bi delali tam pa je premalo. To pogojuje že tudi odgovor na drugo vprašanje, kadrovska zasedba namreč najbolj šepa pri t. i. umazanih poklicih. V kuhinji recimo, nimamo nobenega vodje z ustrežno izobrazbo. Podobno je tudi drugod.

lo, kako je s prodajo tega artikla, kako smo osvojili trg, kakšno je povpraševanje in kaj pravijo kupci o našem premazanem papirju?

— Odgovori na ta vprašanja bi morali biti zelo obsežni, kajti vprašanja so tako zastavljena. Vendar se bom skušal omejiti na bistvene dejavnike stvari.

Vprašanje 1: kako je s prodajo tega artikla?

Prodaja premazanih papirjev poteka dobro. To lahko potrdim za celo obdobje letošnjega leta, ki je za nami. Za tako stanje je vzrok v večjem povpraševanju od ponudbe. Kajti na jugoslovanskem trgu ni veliko proizvajalcev teh papirjev. Vzroki so tudi v »pozitivnih gospodarskih gibanjih«
glede uvoznih režimov, oziroma vezave na izvoz. Pozitivna gospodarska gibanja sem dal v narekovaj zato, ker je tudi uvoz Papirnice Vevče vezan na izvoz papirjev, na žalost po nižji ceni kot na domačem tržišču. Poleg tega pa je verjetno eden največjih vzrokov za dobro prodajo v najboljši kvaliteti premazanih papirjev domače proizvodnje.

Kvaliteta se odraža v pravilnem sprejemanju tiskarskih barv. Ta zasluga gre sestavi premazne mase. Nadalje se kvaliteta odraža v številu kvalitetno potiskanih pol na uro v tiskarskem stroju in to brez zastojev. Na to odločilno vpliva dodelava papirjev; točnost formatov, pravilno označene smeri teka vlaken, da ni prisotnih zmečkanih pol in pol z napakami v papirju. Odločilnega pomena je tudi vlaga v papirju, da je pola dimenzionalno stabilna mora imeti pravilno

Vprašanje 2: kako smo osvojili trg?

Zavedati se moramo, da trg lahko osvajamo z dobro kvaliteto in dobrimi poslovnimi odnosi. Trg smo, lahko bi rekli, osvojili. Vendar ga je treba tudi obdržati. Obdržali pa ga bomo s stalno skrbjo o dobri kvaliteti papirjev, s stalnim spremljanjem razvoja tehnologije potrošnikov naših premazanih papirjev in pa nedvomno z dobrimi poslovnimi odnosi.

Vendar pa na vse te tri bistvene dejavnike osvajanja in držanja trga kaj radi pozabljamo v času konjunktura.

Na vprašanje, kako smo osvojili trg, sem delno tudi že odgovoril v oceni prodaje premazanih papirjev. Ravno tako tudi na vprašanje, kakšno je povpraševanje.

Vprašanje 3: kaj pravijo kupci o našem papirju?

Težko je zvedeti pravo mnenje kupcev, o naših premazanih papirjih v obdobju večjega povpraševanja od ponudbe (v času konjunktornega obdobja). Kajti kupec papir rabi in ga bo nedvomno hvalil. Na to vprašanje bi odgovoril z naslednjim dejstvom. Nihče od jugoslovanskih proizvajalcev ne more prodajati premazanih papirjev po enaki ali celo višji ceni kot je naša. Enak podatek velja za nastop na tujih tržiščih.

Rad bi še seznanil krog bralcev Našega dela z vrstami premazanih papirjev po imenu in po uporabnosti, katere danes nudimo našemu trgu.

Produkti premaznega stroja so: enostransko in obojestransko premazani papirji. Začel bi s papirji, katerih osnovo izdelujemo na

Multipak E-20; v gramaturi 115 pa se uporablja za oblepljanje platnic za knjige in pa za ovitke knjig. Vendar ta kromopapir, zaradi potrebe po trajnosti, še lakirajo ali plastificirajo.

Enostransko premazan papir je tudi Multipak 0; opacitetni, visoko sijajni kromopapir. Ta papir je bil razvit za potrebe inozemskih kupcev in se še danes pretežni del proizvedenih količin izvozi. Njegova uporabnost je enaka kot Multipak E-20, 75 g/m².

Nadaljujem z obojestransko premazanimi papirji, katerih osnova je tudi izdelana na IV. PS Velux E-20; srednje premazan visoko sijajen umetniški papir v gramaturah 100, 120, 135 in višje. Ti papirji so premazani s po 2/3 gramov na kvadratni meter premazne mase po vsaki strani.

Velux E-30; visoko premazan, visoko sijajen umetniški papir. Za ta produkt izdelujemo osnovo na V. PS in to strojno premazan s po 10 g/m² in ga dodatno premazujemo na premaznem stroju s po 20 g/m² premazne mase na vsako stran. Izdelujemo ga v gramaturah 140, 160 in 180.

Vebedo E-20; srednje premazan, mat umetniški papir v gramaturah 90, 100, 120, 135, 150, 200. Vebedo E-30; visokopremazan, mat umetniški papir. Izdeluje se enako kot Velux E-30.

Uporabnost teh papirjev, Velux E-20, Velux E-30, Vebeda E-30, je zelo široka. Uporabljajo se za tisk zelo zahtevnih grafičnih del. Na primer tisk umetniških reprodukcij, prospektov, kvalitetnih knjig, ovitke gramofonskih plošč, bogatih revij ipd.

Pri zadnjih naštetih papirjih bi poudaril dve stvari. Kvaliteta E-30; je najvišja kvaliteta premazanih papirjev proizvedenih v

gramaturah 55, 60, 70, 80, 90, 100, 120.

Gramaturi 55 in 60 se uporabljata za lepljenje »kaširanje«
z drugimi materiali za vrečke juh, pudingov, sladkorja, ovitke kornetov ipd.

Multipak 3 T so premazani s premazno maso po eni strani z 10 g/m².

Velux extra; nizko premazan, visoko sijajen umetniški papir, katerega proizvajamo v gramaturah 70, 80, 90, 100, 120, 135, 140.

Vebedo; nizko premazan, mat umetniški papir, katerega proizvajamo v gramaturah 90, 100, 120.

Premazni ilustracijski papir, katerega zaenkrat proizvajamo v visoko sijajni kvaliteti in v gramaturah 60, 70, 80. Ta papir vsebuje precejšen procent lesovine (v 40%) in ga kupci naročajo v zvitkih. Uporablja pa se za tisk revij, kot so: TELEX, JANA itd.

Premazane papirje sem po imenih in uporabnosti navedel zato, ker je razvoj kvalitet v letih od zagona premaznega stroja bil zelo skokovit, tako da je verjetno marsikdo, ki je poznal proizvodni program v obdobju 68-70, prav presenečen.

Pretežni del premazanih papirjev je bil namensko razvit za točno določeno uporabnost. To dokazuje, da smo sposobni slediti zahtevam kupcev, ker imamo strokovni potencial. Ne bi mogel sicer trditi, da sledimo zahtevam kupcev po želeni kvaliteti pravočasno, to pa kaže na, kot sem že omenil, neprisotnost marketinga v pravem pomenu besede.

Glede na visoko vrednost premazanih papirjev na trgih oz. na njihovo visoko donosnost, bi veljalo proizvodni program Papirnice Vevče v celoti usmeriti na to področje.

Tudi cestišča in dvorišča starega dela tovarne so postala skladišča celuloze

S seje TOZD Blagovni promet

VEVČE, SEPTEMBER — Delavski svet TOZD Blagovni promet je imel zadnje dni v prejšnjem mesecu svojo 6. redno sejo. Od 21 članov so se štirje opravičili, štirje pa so izostali neopravičeno.

Poleg obrobni razprav so se v glavnem pogovarjali o problematiki tržišča in izbiri individualnega poslovnega organa TOZD. Obravnavali so tudi nekatera druga kadrovska vprašanja.

Clane sveta je zanimalo, zakaj so naenkrat porastle in še naraščajo zaloge surovin, zlasti celuloze. Opaziti je, da niso prenapolnjena samo skladišča, temveč je tudi po tovarni vse polno celuloznih skladovnic. Predlagali so, da naj bi se le uredilo z dobavitelji, ki naj bi celulozo pošiljali postopoma.

Vodja komerciale tov. Dušan Kosmina je samoupravljavcem razložil, da je do tako velikih dobav prišlo zato, ker smo vezani na uvoz z dolgoročnimi pogodba. Ker hočejo dobavitelji svoje obveznosti čimprej opraviti,

pošiljajo surovine kampanjsko. Seveda so inozemski dobavitelji dovolj oddaljeni, da se z njimi ni možno v kratkem času dogovoriti o zmanjšanju pošiljk ali o začasnih ustavitvi. To se je dalo napraviti le s tovarno celuloze Djuro Salaj — Krško.

Znano je, da je strokovni svet že razpravljal o nujnem povečanju skladišč, ki ob povečani proizvodnji V. PS niso več v stanju sprejemati tolikih surovin. Govorili so o pridobitvi novih zemljišč za skladišča, o čemer bodo poročali tudi zborom delavcev.

Seveda je ob tolikem dohodu nevarnost, da porastejo tudi stojnine. Ogrožane so tudi nekatere transportne poti zaradi založenosti, za kar se že pritožuje varnostna in protipožarna služba. Problem ni nerešljiv, zato se bodo merodajni ljudje za to pobrigali.

DS je tudi razpravljal o cenah papirja. Informiran je bil, da se pripravlja samoupravni sporazum o odnosih tovarn papirja in veletrgovin s papirjem.

S. R.

VEVČE, AVGUST, SEPTEMBER — Nedvoumna je bila na enajstem kongresu ZKJ tudi ugotovitev, da je treba v naslednjem obdobju posvečati še več pozornosti osnovni organizaciji ZK, kot temeljni obliki aktivnosti komunistov. To je pogoj, ki člane zveze obvezuje delovati v žarišču reševanja aktivnih družbenopolitičnih in ekonomskih vprašanj, da so na mestu, kjer se razvija samoupravljanje in politična aktivnost delovnih ljudi in občanov.

Razlog za ta zahtevek je treba iskati v preteklem in sedanjem času. Izkušnje so namreč pokazale, da je bila partija vedno uspešna takrat, kadar so aktivne njene osnovne organizacije. Spomnimo se samo prodorov tehnokratizma in liberalizma in porasta moči tujih idej in odtujenosti dohodka od delavcev. Takrat je delavec izgubljal svojo osnovno organizacijo, ki se je čisto spremenila v privesek malih skupin, kjer je delavčeva beseda težko prišla do izraza.

Zadnje čase, posebno po 10. kongresu, so napravljeni krepki

koraki, da bi se tako stanje spremenilo. Skoraj povsod je prišlo do ponovne afirmacije sloge osnovne organizacije ZK. Postala je mesto, kjer se komunisti dogovarjajo o stanju in o svojih akcijah. Dovolj je že, če samo pogledamo količinski porast osnovnih organizacij. Ob koncu leta 1971 je bilo 15.825 osnovnih organizacij ZK, ob koncu preteklega leta pa že 47.212. Pripomniti je treba, da to niso glomazne organizacije, kjer bi bilo težko med seboj zamenjavati mišljenja, kakor tudi kritike in samokritike komunistov.

Ta porastek k bazični organizaciji zveze komunistov je garant za boljše pogoje in za nujen demokratični dogovor komunistov z delovnimi ljudmi neposredno na delovnem mestu, na zboru delavcev, na sejah delavskih svetov, sestankih sindikata itd. Prav to je privedlo osnovne organizacije ZK v središče političnega in samoupravnega življenja in dogovarjanja, kar omogoča stalni stik z najširšimi delovnimi množicami.

Vse to pa seveda ne pomeni,

da ni več slabih točk v osnovi pri delu OO ZK. Iz govornice 11. kongresa ZK se je pač slišalo, da vodstva ali manjše grupice poskušajo, da bi zamenjali delo komunistov v osnovnih organizacijah. V takih primerih dobiva direktive, ki jih morajo izpolniti brez kakršnihkoli borb, mišljenj brez ponujanja alternativ ali možnosti sprememb.

Proti takšnim pojavom se je mogoče boriti samo s konkretnim vključevanjem vseh komunistov v vsakem okolju. To so tudi obveze, ki jih je postavil 11. kongres in ki jih vsebuje tudi statut ZKJ.

Z njimi so ustvarjeni boljši pogoji za krepitev vloge osnovnih organizacij in zmanjšanje možnosti za omalovaževanje organizacije na sploh. S spremembami je poudarjeno, da osnovna organizacija pripravlja tako vsebino, obliko in vsebino svojega dela, ki stalno pospešuje demokratične razprave in dogovarjanja in omogoča udeležbo vseh komunistov pri delu samoupravnih organov, delegatskih teles in družbenopolitičnih organizacij.

S. R.

Seminar o varnosti pri delu

VEVČE, JUNIJ, JULIJ — Ne gre samo za zadostitev predpisa iz zakona o varstvu pri delu, kadar varnostna služba in izobraževalni center prirejata seminar, predavanja ali daljši tečaj s tega področja. Glavni namen je poučiti neposredne proizvajalce o načinu, kako varno delati, da ne ogrožamo lastnega in sodelavčevega zdravja, da se zavarujemo pred nesrečami pri delu in da spoštujemo predpise, ki jih zakon prinaša.

V dneh od 21.—26. junija 1978 je bil tak tečaj za delavce iz TOZD Grafični papirji. Na seminar je bilo poklicanih 116 članov tega kolektiva, vendar se je odzvala le dobra polovica tj. 64 delavcev. Zaradi štirinastmesečnega dela so bila predavanja tako raz-

porejena, da se jih je vsaka izmena lahko udeležila. Izgleda, da se nekateri posamezniki še ne zavedajo, kaj pomeni varno delo in se »zbudijo« šele takrat, ko pride do nesreče. Varstvo pri delu je osnovna pravica in dolžnost ljudi pri izvrševanju delovnih nalog. Nujno je vedeti vsa najvažnejša poglavja iz varnostne zakonodaje, iz splošnega in tehničnega varstva pri delu, iz varnosti pred električnim tokom, iz požarne varnosti, iz zdravstvenega varstva, zlasti pa kar največ iz specifičnih nevarnosti pri proizvodnih in dodelavnih strojih v papirnici.

Vse to so predavatelji udeležencem predočili v skrcenih, dvajsturnih predavanjih.

Na koncu so preverili znanje udeležencev s pismenimi testi, za kar prejmejo seminaristi ustrezna spričevala. Testi so bili opravljeni dobro s 95,3 % uspešnostjo.

Ker mora dokument o varnostnem seminarju posedovati vsak proizvodni delavec, bodo taki seminarji še ponovljeni. Pričakujemo udeležbo vseh in podporo vodstvenih delavcev pri organiziranju seminarjev.

S. R.

Zakon o organu delavske kontrole

VEVČE, SEPTEMBER — Skupščina SR Slovenije je 25. julija sprejela zakon o organu delavske kontrole. Z določbami tega zakona je delovno področje organa delavske kontrole, ki je načelno določeno z ustavo, bolj precizirano. Predvsem mora biti organ delavske kontrole TOZD obveščen o vseh zahtevkih delavcev za varstvo pravic, o vseh postopkih pred disciplinsko komisijo ter o vseh primerih kršitve varstva pri delu. Obveščanje organa delavske kontrole o navedenih primerih morajo zagotoviti organi upravljanja TOZD, poslovodni organ TOZD in strokovna služba, ki opravlja naloge na strokovnem področju, kjer se je pojavil tak primer.

Zakon tudi določa, da mora pristojni organ oziroma služba obravnavati mnenja, pripombe in predloge organa delavske kontrole in mu v okviru svojega delovnega področja sporočiti svoje stališče. To mora storiti v roku in na način, ki ga določa samoupravni splošni akt OZD.

Organ delavske kontrole mora o svojem delu in stališčih sproti obveščati delavce, delavski svet in OO sindikata, o ugotovljenih pojavih in svojih stališčih pa mora obvestiti tudi organe in službe TOZD, pri katerih jih je opazil, in organe, ki imajo v organizaciji pravico in dolžnost, da ugotovljene pomanjkljivosti odpravijo. Organ delavske kontrole mora najmanj enkrat letno dati poročilo delavskemu svetu OZD o svojem delu z vsemi svojimi ugotovitvami in z oceno stanja v

OZD. Delavski svet je to poročilo dolžan obravnavati.

Organ samoupravne delavske kontrole je dolžan o ugotovljenih pojavih obveščati tudi skupščine družbenopolitičnih skupnosti, družbenega pravobranilca samoupravljanja, službo družbenega knjigovodstva, inšpekcijske organe in druge organe družbenega nadzorstva. To je dolžan takrat, kadar ugotovi primer take vrste, da so navedeni organi v okviru svojih pristojnosti po zakonu dolžni ukrepati. Navedeni organi so dolžni dati organu delavske kontrole v 15 dneh podatke, s katerimi razpolagajo, in ki so nujni za opravljanje samoupravne delavske kontrole.

Zakon določa, da ima organ delavske kontrole v OZD od treh do 15 članov. Število članov mora biti določeno v samoupravnem splošnem aktu OZD. Samo tiste organizacije, ki imajo manj kot 30 delavcev, niso obvezne oblikovati organ delavske kontrole, vendar samo, če delavci v samoupravnem sporazumu o združevanju dela delavcev ugotovijo, da funkcijo delavske kontrole opravljajo vsi delavci na zboru. Organ delavske kontrole mora imeti TOZD, delovna organizacija, sestavljena OZD in tudi druga samoupravna organizacija ali skupnost.

Člane organa delavske kontrole volijo delavci v TOZD, ki jih tudi odpokličejo. Delavci TOZD volijo člane organa delavske kontrole s tajnim glasovanjem. Kandidate določajo delavci na kandidacijskih konferencah na

predlog OO sindikata. Mandat člana organa delavske kontrole traja dve leti, oziroma drugo dobo, ki ustreza mandatni dobi delavskega sveta. Odpoklic člana organa delavske kontrole predlagajo lahko delavci na zboru ali sindikat.

Posebno vlogo za uspešno delo organa delavske kontrole daje zakon sindikalni organizaciji. Leta se zavzema za dosledno uresničevanje samoupravne delavske kontrole, ustvarja družbenopolitične pogoje za delo organa delavske kontrole, spremlja njegovo delo, mu s svojimi mnenji nudi pomoč pri delu, obravnava vprašanja, ki so pomembna za uspešno delovanje tega organa itd.

Organi, strokovne službe in delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi v TOZD so dolžni organu delavske kontrole dati podatke in poročila, ki so pomembna za uresničevanje njegovih nalog in mu omogočiti tudi vpogled v vse listine, spise in poročila.

Člani organa samoupravne delavske kontrole morajo pri opravljanju svoje funkcije ravnati v skladu z ustavo, zakoni in samoupravnimi splošnimi akti ter po načelih socialistične morale in materialne resnice.

Nazadnje zakon še določa, da morajo vse OZD uskladiti določbe svojih samoupravnih splošnih aktov z določbami tega zakona v šestih mesecih, to je do 12. februarja 1979.

J. M.

Po vsakem remontu se za reparaturno delavnico nabere dobršen del odpadnih strojnih delov

Kako smo gospodarili v I. polletju 1978

VEVČE, SEPTEMBER — Zmagoslavno lahko povemo, da je naša delovna organizacija prvih šest mesecev letošnjega leta zaključila pozitivno, čeprav smo še v prvem trimesečju izkazovali izgubo (polovica izgube je sicer nastala zaradi neplačane realizacije v večini pri izvozu). V primerjavi s I. polletjem 1977 so letošnji finančni rezultati mnogo boljše.

Glavnih razlogov za izboljšanje finančnega poslovanja v primerjavi z enako dobo v preteklem letu, še posebno pa glede na negativni rezultat v I. trimesečju, katerega smo v celoti pokrili, je več.

1. Celotni dohodek
2. Porabljena sredstva
3. Dohodek
4. Čisti dohodek
5. Del čistega doh. za OD
6. Ostanek za sklade
7. Izguba

Proizvodnja je bila v drugem trimesečju zelo visoka in se je približala planirani. V. papirni stroj je zadnje tri mesece tudi zabeležil visoko proizvodnjo in prodajo. Skupno je bilo izdelanega 30.148 ton papirja, kar je samo ca. 2 odstotka pod planiranim. Od tega je bilo 17.641 ton klasičnih papirjev, kar predstavlja 11,8 % nad planom, 12.507 ton premazanih papirjev, kar je ca. 17 % pod planom in papirjev za domače tapete 822 ton, s čimer je bil plan skoraj izpolnjen. Domače lesovine smo izdelali 1808 ton, kar je 9,6 % pod planiranim.

Finančni rezultati v primerjavi s I. polletjem lanskega leta:

I. poll. 78	v 000 din I. poll. 77
548.358	388.409
378.238	325.050
130.352	63.359
78.952	47.783
67.677	45.222
7.224	—
—	11.021

Čisti dohodek bi bil lahko še večji, saj znaša po fakturirani realizaciji za skoraj 11 milijonov din več; ta znesek predstavlja neplačano realizacijo, ki se nanaša v glavnem na neplačane terjatve za izvoz. Ob koncu leta bomo znesek neplačane realizacije pokrili z garancijo banke in ga bomo tako lahko vsteli v svoj dohodek.

Za osebne dohodke smo izločili letos mnogo več sredstev kot lani, zato pa ostanek za sklade ni velik.

Plan letnega celotnega prihodka smo na polovici dosegli z 52 odstotki, dohodka s 45 %, čistega dohodka pa s 40 %. Z rezervami, ki jih bo mogoče izkoristiti na V. PS ter drugod, bomo planirane dohodke do konca leta lahko tudi preseglili.

V TOZD Tehnični papir je bila sicer proizvodnja na papirnih strojih nižja od lanskega polletja za ca. 6 %, vendar je preseгла planirano za 8 %.

Vzroki za nižjo proizvodnjo glede na lansko I. polletje so predvsem: prenehanje obratovanja I. PS, 15-dnevni remont II. PS, 3-dnevni izpad proizvodnje zaradi priključka plinovoda ter preusmeritev v izdelavo specialnih vrst papirjev, kot so bankpost, kulerji, tapetni, peresno-lahki in ostali. Glede na vse to je bilo tudi zastojev za 470 ur več kot isto obdobje lani, tako da je bilo na II., III. in IV. PS skupaj 1245 ur zastojev.

Zelo dobri proizvodni rezultati pa so bili letos na premaznem stroju, k čemer je veliko pripomogla dobra kvaliteta osnovnih papirjev; to se odraža predvsem na zmanjšanih zastojih (manj utrgov) ter nižjem izmetu. Premazni stroj je izdelal 8277 ton premazanih papirjev, tj. 13 % nad planiranim.

V obratu energetika je bilo proizvedeno hidroelektrične in termoelektrične energije 22.406 MWh, kar je ca. 3 % nad planiranim, medtem ko je bila proizvodnja pare 6 % pod planom in sicer je bilo proizvedene 197.181 ton. Razmerje med hidro- in termoelektrično energijo za ca. 1 : 3.

V TOZD Tehnični papir je bilo doseženo 257.737.963 din realizacije, kar je kar 9 % nad planirano.

V TOZD Grafični papir je proizvodnja glede na isto obdobje lani dosegla ogromen napredek, saj je za 72 % večja, vendar proizvodni plan še ni dosežen; skupna proizvodnja papirja na V. PS je bila 14.088 ton, kar je ca. 12 % pod planiranim.

Velik napredek je bil dosežen na področju zastojev, saj so se le-ti znižali skoraj na planirano raven. Žal tega ne moremo reči za izmet, ki se je z ozirom na lansko leto znižal le za 1 %, kar je še vedno daleč od predvidenega procenta po sanacijskem načr-

tu. Tudi struktura proizvodnega programa je bila glede na donosnost precej neugodna. Glede na plan smo izdelali premalo premazanih papirjev, ki so donosnejši od klasičnih.

Skupna realizacija v TOZD Grafični papir je bila v prvem polletju 224.617.977 din, kar je malo pod planirano (ca. 9 %).

Glede na to, da je TOZD Grafični papir zaključil zadnje 3 mesece s pozitivnim rezultatom, kar je gotovo rezultat prizadevanja delavcev v tem TOZD, je tudi celotna delovna organizacija zaključila prvo polletje z ostanom dohodka.

TOZD VETA se je zelo približal planirani realizaciji in sicer jo je imel 38.482.772 din, tj. le 0,3 % pod planom. Izdelanih je bilo 846.552 rolic, od tega 97,5 % I. kvalitete in 2,5 % II. kvalitete. Tapetnega lepila so izdelali 49.420 zavrtkov.

Rezultati prodaje tapet so v letošnjem I. polletju sicer 2,8 %

preko planiranih, vendar so slabši kot v istem obdobju lani, kar gre predvsem na račun zastarelosti naše kolekcije nasproti konkurenčnim firmam, zlasti LIPPA MILL iz Zagreba in FAZITA iz Prištine.

Rezultati opozarjajo, da je treba čimprej izdelati novo kolekcijo, obenem pa se za časa trajanja stare kolekcije angažirati na ekonomsko-propagandnih področjih, da bo planirani nivo prodaje tapet dosežen.

Povprečna prodajna cena se je od lanskih 44 din/rolo v prvem polletju materialno zmanjšala na 43,94 din/rolo, k čemer je doprinesla tudi prodaja tapet z modernimi vzorci po znižani ceni. Nova kolekcija bo izšla v začetku leta 1979, do takrat pa bo potrebno z različnimi aktivnostmi doseči zastavljene cilje s staro kolekcijo.

Tudi prodaja papirjev je bila v drugem trimesečju zelo visoka in sicer je iz asortimenta TOZD

Na svetovnem trgu je še vedno prisotna velika ponudba papirjev, čeprav se v zadnjih nekaj mesecih povečuje povpraševanje predvsem po nekaterih kvalitetah papirjev, kot so kuler in bankpost. V drugem kvartalu smo izvozili tudi ofsetne in srednjefine ilustracijske papirje iz V. PS, katerih prodaja se bo v bodoče povečala. Pri tem pa je največji problem skladiščenje ter pakiranje izvozne robe, ker zaradi kadrovskih težav prihaja do zastojev v pakiranju bal in so dobave kupcem vedno v kasnitvi, kar pa ogroža možnost izvoza.

Skupaj smo izvozili: 1107 ton brezlesnih papirjev 1486 ton srednjefinih papirjev 1612 ton premaza in 35.300 rolic tapet.

Večja količina tapet je bila prodana na madžarsko tržišče, kar se predvideva tudi za drugo polletje.

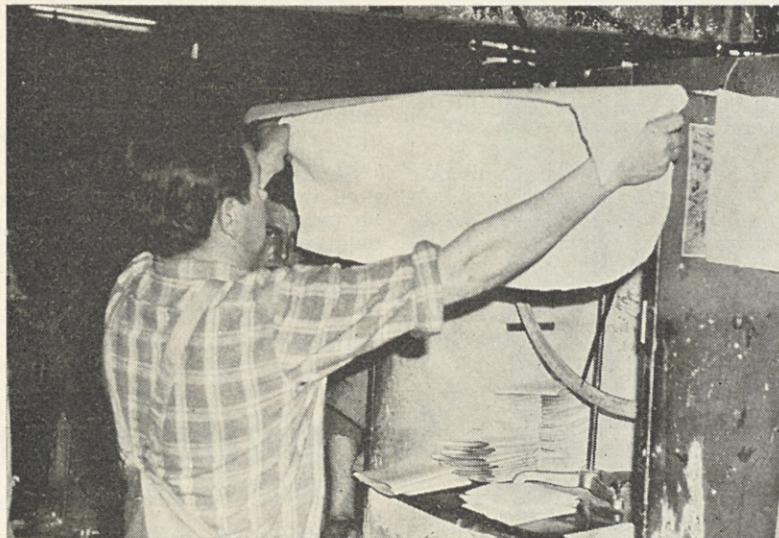
Papir je bil izvožen v 25 držav Evrope, Azije in Afrike. Doseže-

Vešča in natančna je pri zaznamovanju bal tovarišica Jelka Bulič (foto: C. Zupančič)

Sodelavca Miro Smrekar in Lojze Dovč pri pripravi pigmenta za premaz papirja za V. PS (foto: C. Zupančič)

Strojevodja Lojze Tomažič tekoče kontrolira gramsko težo papirja (foto: C. Zupančič)

Enakomeren natok papirne snovi na sito papirnega stroja je tudi pogoj za kvaliteto papirnega traku. Na sliki strojevodja Jakob Dukac uravnava ustje natoka (foto: C. Zupančič)

Tehnični papir je bila po količini za 10,4 % nad planirano, medtem ko po vrednosti za 9,3 % nad planom in sicer je bilo prodanih 15.505 ton papirja. Ugotovljeno je, da je plan za »tehnične papirje« preniko postavljen. Za razliko od lanskega obdobja je na domačem trgu še v mesecu januarju nastopila močna konjunktura pri vseh papirjih, ki jih imamo v proizvodnem programu. Naročila so dotekala mesečno, od meseca marca pa so proizvodne kapacitete zasedene z naročili, ki zahtevajo dvomesečno proizvodnjo. Od artiklov se je na domačem trgu posebno uveljavil revijski papir s V. papirnega stroja, ki ga sicer naša država uvaža. Posebno je naraslo povpraševanje po našem ofsetnem papirju.

Iz TOZD Grafični papir je bilo prodanih 15.218 ton, kar je 5 % nad planirano količino.

Prodaja papirjev se je vršila tudi iz zalog gotovega blaga, saj so se le-te 30. junija v primerjavi s 1. januarjem znatno zmanjšale.

ni izvozni učinki nam zadoščajo za predvideni uvoz. Ta ugoden položaj je delno tudi posledica preorientacije na preskrbo s celulozo in premaznim kaolinom iz Sovjetske zveze. Žal nam pa pomanjkanje skladiščnih prostorov onemogoča dovolj izkoristiti nižje cene celuloze na svetovnem trgu, ki so veljale do konca junija. Prav zaradi pomanjkanja ustreznih skladišč in s tem v zvezi pomanjkanja nekaterih surovih iz dosedanjih cenejših virov je nujno nabavljati manjkajoče količine iz dražjega — zahodnoevropskega trga.

Iz uvoza je bilo nabavljeno 48 odstotkov celuloze, ostalih 52 % pa je bilo v glavnem iz Krškega, Sremske Mitrovice in Medvoda.

V nabavi so ugotovili, da so se v prvem polletju povišale cene nekaterim surovinam in pomožnim materialom, kot so: kaolin, embalaža za papir, tinopal, apno, polivinil vreče, lesovina, škrob in transportne storitve, medtem ko je cena nekaterim klejnim sredstvom padla. V. B.

Novi »študentje« ob delu

VEVČE, SEPTEMBER — Medtem ko se 21 delavcev že dopolnilno izobražuje in so z delovno organizacijo glede plačila stroškov pogodbeno vezani, bo v letošnjem šolskem letu začelo obiskovati srednje in višje šole še 6 kandidatov.

Štirje poklicni papirničarji so se odločili za papirniško tehniško šolo, dva papirniška tehnikarja pa bosta obiskovala Višjo šolo za organizacijo dela. Eden organizacijsko drugi pa izobraževalno smer.

Od resnosti in prizadevnosti kandidatov je odvisno, kdaj in

kako bodo šole zaključili. Vsekakor pa je dosego novih poklicev pričakovati v pogodbenem roku. Šele potem bodo lahko sprejeli nove, zahtevnejše delovne naloge.

Enoletno politično šolo pri CK ZKS bo obiskoval tovariš Andrej Prošek poklicno gasilsko šolo pa tovariš Milan Levičnik.

Kolikor je možno bo delovna organizacija nudila vsem kandidatom ugodnosti glede študijskega dopusta in plačila stroškov iz fonda za izobraževanje strokovnih kadrov.

Vesti iz Količevega

REPUBLIŠKO GASILSKO TEKMOVANJE PAPIRNE INDUSTRIJE SLOVENIJE

Tudi ekipa Papirnice Količevo se je udeležila tega tekmovanja in zasedla drugo mesto. Kako je potekala akcija naših gasilcev je razvidno iz fotografij.

V informacijo še to: ekipa se trenutno pripravlja na občinsko gasilsko tekmovanje.

VOLITVE IN REFERENDUM

Prejšnji mesec je potekala javna razprava o predlogu Samoupravnega sporazuma o združitvi TOZD v delovno organizacijo.

Javna razprava se je vodila na zborih delovnih ljudi po TOZD in po izmenah.

Prav tako smo na zborih potrjevali kandidatno listo za delavski svet delovne organizacije in disciplinsko komisijo delovne organizacije, kandidate pa je predhodno evidentirala sindikalna organizacija.

V delavski svet delovne organizacije so bili na volitvah 31. 8. 1978 izvoljeni naslednji delegati:

iz TOZD Energetika dva člana: Kosmač Miha in Grošelj Dušan,

iz TOZD Kartonka pet članov: Peterka Franc, Cerar Stane, Ko-

čar Jože, Štampihar Tomaž, Omejc Marija,

iz TOZD Lepenka trije člani: Lederer Engelbert, Majhenič Janez, Zupan Ciril.

iz TOZD Vzdrževanje trije člani: Velepec Janez, Ličen Evgen, Vrankar Vinko,

iz Delovne skupnosti skupnih služb pa dva člana: Korošec Dora, Velepec Marjan.

V disciplinsko komisijo pa je bil iz vsakega TOZD izvoljen po en član in en član iz delovne skupnosti, poleg tega pa še en član, ki ga je evidentirala občinska skupščina.

Disciplinsko komisijo sestavljajo:

iz TOZD Energetika: Osolnik Marko,

iz TOZD Kartonka: Omejc Alojz,

iz TOZD Lepenka: Majhenič Janez,

iz TOZD Vzdrževanje: Svetlin Adolf, ki je predsednik komisije

iz DSS: Dežela Niko.

Član, ki ga je predlagal zbor združenega dela pri občinski skupščini pa je Gnidovec Franc — Emona Ihan.

Na referendumu 31. 8. 1978 pa smo potrdili tudi samoupravni sporazum o združitvi TOZD v delovno organizacijo.

BM

Desetina IGD Papirnice Količevo

Zadnji poskus pred vajo

Vaja se je pričela — tokrat zares

Kontrola prihoda in odhoda iz tovarne

VEVČE, SEPTEMBER — Že dolgo je od tega, kar so tako organi upravljanja kot organi sindikata in ZK sklepali, da je nujno potrebno urediti evidenco prihajanja in odhajanja zaposlenih in gostov v našo tovarno in to na način, s katerim bi se izognili vsem dotedanjim znanim navadam in razvadam. Sklenjeno je bilo, naj se nabavi kontrolne ure, naj se uvede sodobnejši način evidentiranja delovnega časa in postavi pod kontrolo vsakršni prihod tovornjakov, osebnih vozil in gostov — pešcev, kakor tudi vseh drugih nezaposlenih delavcev. Tedaj se je ugotavljalo, da marsikateri član kolektiva brez nadzora šari po tovarni, da marsikateri tuji gost brez spremstva pohajkuje po obratih in da se tudi v upravne prostore sprejema ljudi, ki nimajo s poslovnim namenom tovarne nikakršne zveze.

Zaradi tega se je pristopilo k rekonstrukciji vhoda v upravno stavbo in glavnega vhoda. Rekonstrukcije, ki naj bi omogočale ustrezno kontrolo, se približujejo zaključku. Ob tem pa bo treba razmisliti o nekaterih naših navadah in razvadah, ki jih bo tudi treba odpraviti oziroma prilagoditi osnovnim principom in zahtevam reda, o katerem so sklepali organi upravljanja. Da se to lahko zagotovi, se je potrebno sprijazniti z naslednjimi ukrepi:

1. Vsakdo bo moral trajanje delovnega časa žigosati na kontrolni uri.

2. Vsakdo lahko vstopa in izstopa z dela vedno na enem in istem kontrolnem mestu.

3. Vsakomur je lahko priznано delo le v času, ko v resnici dela, kar pomeni, da nikakor ni mogoče priznavati osebnega dohodka za čas, ko v tovarni ni prisoten in seveda tudi to, da mora imeti v vsem delovnem času delo, ki je usmerjeno v skupni smoter, tj. gospodarske učinkovitosti cele organizacije. Področje prihoda in odhoda zajema sama kontrola na vseh vhodih. Vprašanje ustrezne zaposlenosti vsakega posameznika pa je vprašanje, kako organizirajo delo odgovorni vodje poslov, kontrola nad tem pa je predvsem stvar samoupravnih organov in družbenih organizacij.

4. Način izvajanja delovnih nalog je treba posodobiti, tako kot ga posodablja povsod po svetu in tudi v naši republici. Delovni čas vsakega posameznika se mora prilagajati delovni problematiki tistega področja dela, na katerem delavec dela in pri tem

upoštevati tudi njegovo individualnost ter splošne intervencijske pogoje, po katerih težimo, seveda v meri, ki ne škodi ustreznemu gospodarskemu učinku dela.

V praksi pomenijo navedene ugotovitve, da moramo uvesti absolutno kontrolo izvrševanja delovnih obveznosti že ob prihodu in odhodu in nad čemer naj bi imel vsak TOZD možnost popolne evidence. Za delavce na dnevnikih izmenah naj bi se uvedel premakljiv delovni čas, ne zato, da bi posamezniki lažje igravali DO, ampak nasprotno, da bi bil njihov prispevek v ce-

knadi delavec zamujeni delovni čas v vnaprej dogovorjenem delovnem času, ko je zaradi delovnih potreb tako delo smotno in ne da bi prihajal zamujeni delovni čas samo »odsedet«. Za delavce, ki delajo v štirih izmenah, bi bilo treba uvesti premakljiv čas pogojno, da se menja tedaj, ko dobi ustrezno zameno. Obdobje možnosti zamenjave naj bi bilo pol ure pred in pol ure po dogovorjenem času menjav. Dela, ki so kampanjskega značaja in nastajajo občasno v obratu družbene prehrane, občasno v ročni delavi, na posameznih delih v

Vhod v tovarno skozi upravno poslopje bo kmalu nared! (stanje 11. IX. 1978)

lotnem delovnem procesu čim večji. Prav tako bi bil lahko uveden premakljiv čas tudi v izmenškem delu, zlasti tam, kjer se posadke menjavajo neprekinjeno iz izmene v izmeno. Na primer, nesmiselno je, da delavec, ki je že dobil zameno, skrivaj čaka pred izhodom na čas odhoda medtem ko v prihodnji izmeni prihaja 20 ali 30 minut prej kot je predpisana menjava. Prav tako je nepotrebno na mestih, kjer delovni proces ni enakomeren, da v nekaterih dneh ljudje posedajo brez dela, samo da izpolnijo čas od menjave do menjave delovnega časa, medtem ko v drugih obdobjih delo presega normalne okvire delovnega časa.

Služba za organizacijo dela bo predlagala organom upravljanja ob tem predloge, da se uvede za delavce na dnevnikih izmenah premakljiv čas in sicer naj bi bil premakljiv čas 1 uro ob začetku dela in 1 uro ob koncu dogovorjenih menjav, s tem da nado-

TOZD Veta in tudi drugod, bi se lahko dogovarjali za občasni premik ali skrajšanje dnevnega delovnega časa, s tem da se ta delovni čas nadoknadi ob proizvodnih konicah. Seveda je obračun delovnega časa izvedljiv v obdobju enega meseca, ker je treba upoštevati dogovor, da prejemo osebni dohodek za opravljeno delo v enomesečnih presledkih. Predlagali bomo tudi možnosti poravnave manjkov in viškov iz meseca v mesec, s tem da se manjki v obdobju 2 mesecev obračunajo.

Predlogi organom upravljanja bodo predloženi še v teku meseca septembra, upamo, da posebno velikih težav ne bo, treba pa je računati na nekatera negodovanja, saj vemo, da so navade in razvade železna srajca; računati pa je tudi na določeno uvalno dobo, v kateri se bodo vrstile tudi napake pri uvajanju.

Tone Novak

Saje mazuta - strupene

4. Nahod, ki je lahko sluzast ali krvav

- Bolečine v grlu
- Kašelj
- Vnetje sapnikovih vej
- Bolečine v prsih
- Možen je pljučni edem

Zelo hude ekspozicije lahko povzročijo pljučnico. Vse to pa lahko traja kar 14 dni in več.

Slabša izpostavljenost — ekspozicija ima za posledico kronično vnetje sapnikovih vej in emfizem pljuč. Jezik je lahko zeleno obarvan in tudi kadilci lahko opazijo ob ustnem delu cigarete kemično reakcijo cigarete. Vanadij in njegove sestavine vdrejo v človeško telo prek pljuč, izločajo pa se z urinom in blatom.

V industrijski toksikologiji niso pri vanadiju opazili splošne zastrupitve prek prebavil niti škodljivih snovi v krvi, črevesju in živčnem sistemu. Nekateri avtorji nakazujejo hipotetično možnost nastanka zaprašnosti pljuč (pneumokonioze) vendar pa ta hipoteza ni potrjena.

Varnost in higienski ukrepi

Potrebno je preprečiti vdihavanje delčkov vanadijevega pentoksida v atmosferi.

Saje mazuta vsebujejo vanadijev pentoksid V_2O_5 , ki je strupen za človeka. Izpostavljenost — ekspozicija V_2O_5 je možna med drugim tudi v termičnih centralah. Gre za nevarnost V_2O_5 v obliki saj. Vdihavanje V_2O_5 ima opazen toksičen efekt. Strupenost pa je odvisna od dveh faktorjev:

- Koncentracije V_2O_5 v zraku
- Trajanja izpostavljenosti človeka V_2O_5 prahu.

Motnje v zdravju se pokažejo kar hitro in to že po kratki izpostavljenosti. Na primer po 1 uri opazamo:

- Solzenje
- Pekoč občutek v sluznici oči
- Draženje dihalnih poti

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega očeta Franca Mahkote se iskreno zahvaljujem sodelavcem in prijateljem za venec, sožalje, ki so mi ga izrekli in ga spremili na njegovi zadnji poti

sin France Mahkota
Količevo, avgusta

Zaposleni v termoelektrarnah morajo občasno izvajati čiščenje v kotlih, da bi odstranili saje v kotlih oziroma izvršili reparacijo. Ti delavci morajo obvezno nositi zaščitna očala in predpisane respiratorje po JUS standardu.

Potrebno je urediti delo tudi tako, da gredo delavci čim manjkrat v kotle. Ker ta čas kotel ne obratuje, nekateri priporočajo očistiti kotel z vodo pod pritiskom. Za delo pri vanadijevem pentoksidu obstojajo zdravniške indikacije in kontraindikacije.

Prva pomoč pri zaužitju

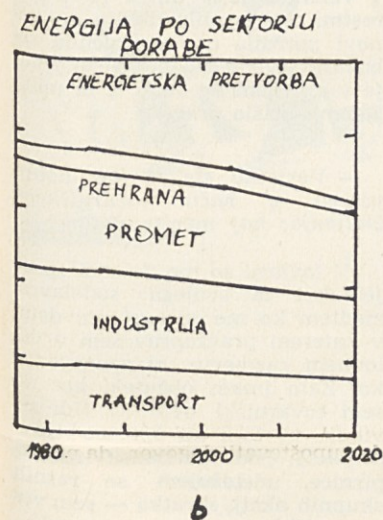
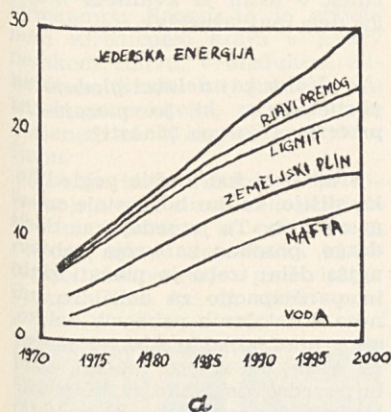
Popiti vodo ali mleko in izzvati bruhanje, nato damo ponesrečenemu 1 žlico živalskega oglja. Pri vdihavanju je potrebno takoj prekiniti ekspozicijo, ponesrečenca prenesemo na svež zrak — ne sme hoditi. Potreben je popoln telesni in duševni mir — ponesrečeni ne sme kaditi. V primeru, da ima ponesrečeni pekočo bolečino v očeh, izpiramo oči z blagim curkom vode. Če je bil ponesrečeni dalj časa izpostavljen V_2O_5 ga je potrebno preobleči in umiti. Potrebna je nadaljnja zdravniška oskrba.

dr. B. M.

Zemeljski plin - novo gorivo v Sloveniji, papirni industriji SRS in na Vevčah

VEVČE, SEPTEMBER — Surovine, zlasti pa želja po posesti nahajališč energetskih virov so bile v zadnjih 150 letih vzrok za več kot 30 večjih ali manjših vojn in spopadov.

Ob razvoju vseh vrst tehnike in vse večji in vsestranejši porabi energije pomeni lastništvo energije imeti možnost, vso posredujočo tehniko gospodarno izkoristiti, ekonomsko rasti in se nadalje širiti.

Trend razvoja porabe energetskih virov v svetu nam po virih (ZIN kaže diagram a. Iz diagrama še zasledimo, da primarna energija ni neizmerna, da morajo za zadostitev potreb nastopiti novi viri, pri čemer delež nafte sicer do l. 2000 raste, vendar ga po l. 1995 močno zamenjuje jedrska energija.

O sektorjih porabe in njenemu perspektivnemu razvoju govori diagram b.

Ko uvajamo v Slovenijo v večjem obsegu kvalitetno gorivo — plin je prav, da vemo, da to gorivo v tujini že dalj časa poznajo in uporabljajo.

Prve preizkuse uplinjanja in sicer pod zemljo so l. 1931 izvedli v Sovjetski zvezi. S komercialno uporabo so začeli l. 1933, v petletki 1976 do 1980 pa načrtujejo povečati proizvodnjo zemeljskega plina od 289.10⁹ na 435.10⁹ Nm³ (normalni kubični meter).

V Združenih državah krijejo danes 32% vseh energetskih po-

treb z zemeljskim plinom kar znaša 750.10⁹ Nm³. Kakšen skokovit razvoj je v tej deželi naredilo plinsko gospodarstvo pove podatek, da so še sredi šestdesetih let imeli v tej deželi le 1.10⁶ km plinovodov različnih dimenzij. Kakšne investicije predstavlja instalacija plina in kako se dele, nam pove naslednja razdelitev stroškov plinovoda: 75% za plinovod, 1% za merilno in regulacijsko opremo, 2% za projektiranje in 22% za kompresorske postaje.

SR Slovenija razpolaga s sorazmerno skromnimi viri energije. Če dalj časa smo odvisni od nabave pomembnih količin energije izven Slovenije, neobnovljene fosilne zaloge goriva pa se vse hitreje krčijo. V letu 1975 je znašala energetska odvisnost SRS 52%, v letu 1980 pa bo ta vrednost znašala že okoli 55%.

Navedeno je bil vzrok, da bomo uvozili v SRS v l. 1979 600.10⁶ in l. 1980 750.10⁶ Nm³ zemeljskega plina. Leta 1980 bomo imeli v SRS že 6.10⁵ km plinovodov različnih dimenzij.

Papirna industrija je že od nekdaj znana kot ekstenzivni porabnik energije.

V novembru 1974 smo z ostalimi 75 delovnimi organizacijami združenega dela iz SRS podpisali samoupravni sporazum o združevanju sredstev v skupno naložbo za realizacijo programa gazifikacije v SRS, s čimer smo si zagotovili kvalitetno gorivo, ki ima vrsto tehnoloških prednosti pred drugimi energetskimi viri.

Magistralni visokotlačni plinovod premera 500 mm ima tlak 50 bar. Srednjetačni plinovod je različnih dimenzij in tlaka maksimalno 10 bar.

V Vevčah so za toplotno-energetske potrebe uporabljali kot gorivo les, oglje, premog in zadnje desetletje mazut. Uvedbo zemeljskega plina v svoje obrate so izvedli v Ceršaku in Sladkogorski (tukaj že od 4. 8. 1978 obratujejo izključno na plin), Količevem in Medvodah.

Po tehnološki shemi razvoda zemeljskega plina se v Vodichah pri Ljubljani, kjer je glavni republiški dispečerski center, odcepi od magistralnega plinovodnega omrežja vzhodni srednjetačni plinovod. Ta vzporedno s črnuškim mostom prečka Savo, oskrbuje s plinom Slovenija ceste, Belinko, več delovnih organizacij v Zalogu in našo Papirnico. Plinovod je vkopan.

Na tovarniško ozemlje vstopa na zahodni strani južnega dela tovarne. Po nekaj deset metrih pod zemljo vzdolž zahodnega tovarniškega zidu vstopa v merno regulacijsko postajo. V tej postaji je vgrajena vsa potrebna oprema.

Tlak zemeljskega plina na izstopu iz merne regulacijske postaje je dva bara — glavni tovarniški razvod je nizkotlačna plinska instalacija. Plinske cevi so speljane na stebrih in konzol-

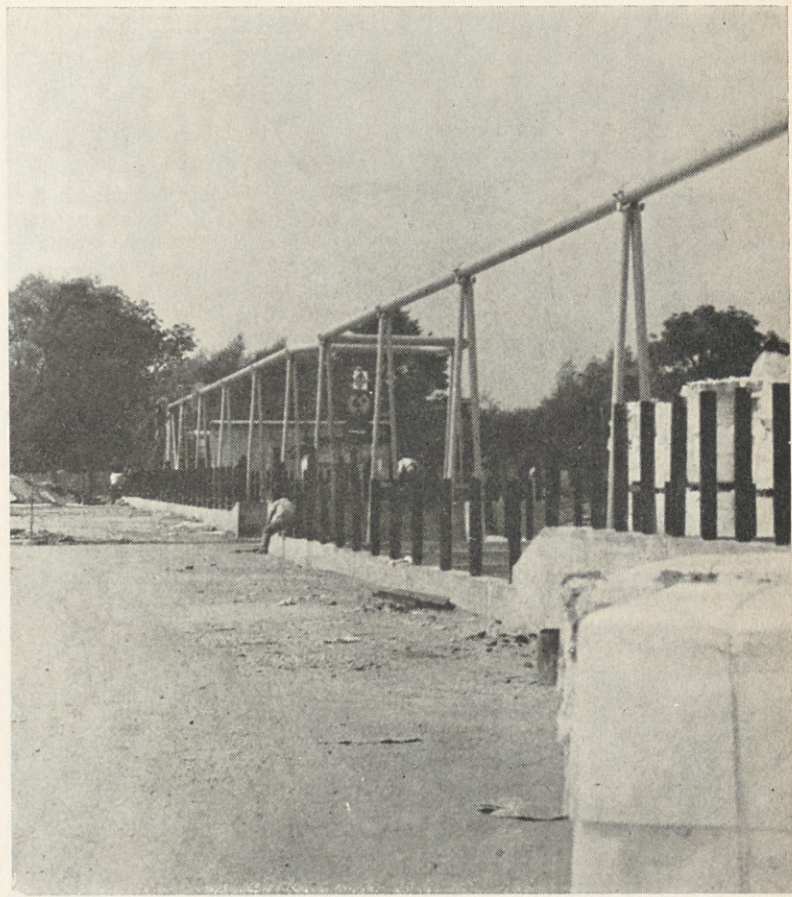
lah ter v celoti prebarvane z rumeno barvo.

Poleg dovoda plina do največjega porabnika v tovarni, tj. toplarne, kjer se plin uporablja za pridobivanje tehnološke pare, ima glavni tovarniški razvod še odcepe, ki bodo služili za dovod plina do PS V in Premaza ter v perspektivi nekaterim ostalim PS. V direktni proizvodnji papirja bo uvedba plina pomenila večjo intenzivnost sušenja, večjo hitrost papirnega traku in v nekaterih primerih ustreznejšo kvaliteto.

Če omenimo v zvezi z uporabo zemeljskega plina v toplarni Vevče le tri bistvene prednosti: »večja sigurnost v oskrbi z gorivom, večja regulacijska sposobnost pri proizvodnji tehnološke pare ustreznih parametrov, manjša korozija na napravah in manjše onesnaževanje v tovarni in njeni okolici« (zemeljski plin ima ca. 30-krat manj žvepla, kot sedaj razpoložljivi mazut) je razvidno, da je bila uvedba zemeljskega plina zelo primerna.

Ob uvedbi tako plemenitega energetskega medija se seveda takoj pojavi vprašanje njegove cene. Ta bo odvisna od karakteristike našega odjema (obratovalne ure, velikost odjema, čim večja konstantnost odjema itd.). Absolutno prednost plina je ta trenutek težko izraziti, saj mnogi vplivi (daljša življenjska doba naprav, čistejša okolje itd.) niso ocenljivi. Ustavitev odjema (npr. ob remontih in reparaturah) bo treba Petrolu po zahtevi iz pogodbe javiti 30 dni poprej.

Akumulacijska sposobnost slovenskega plinovodnega omrežja bo znašala l. 1980 le 2,5%, saj sistem nima nobenih rezervarskih kapacitet. Kakršnekoli spremembe od napovedanega terminskega in količinskega odjema zemeljskega plina bodo povzročile neravnotežna stanja, ki jih bo moral povzročitelj tudi kriti.

Dovod plina poteka preko reducirne postaje in stebrov v tovarno. Kljub zaščiti bodo morali vozniki paziti na podpore plinovoda

kotla in vsi, ki imamo kakorkoli stik s toplotno energijo si moramo prizadevati, da bo toplotna poraba čim bližja tisti, ki smo jo predvideli, s tem tudi pri ceni plina ne bo prišlo do njenega povečanja.

Za posluževalce kotelskih naprav je pripravila dobaviteljica opreme s strojno tovarno Leobersdorf obratovalna navodila, ki smo jih ob upoštevanju naših specifičnih razmer še dopolnili.

S tem, ko bo zagorel na kotelnih gorilcih zemeljski plin, se bo zaključilo dveletno delo, povezano z instalacijo zemeljskega plina v našo tovarno. Idejno zasnovano instalacijo smo namreč naredili že v poletju 1976. leta. Izredno dolgi upravni postopki (na lokacijsko dovoljenje za 450 m internega plinovoda in dokumentacijo smo npr. čakali 7 mesecev) so izgradnjo tovarniškega plinovodnega omrežja zelo zavlekli.

Strojni del projekta je naredila Kovinotehna TOZD Inženiring Celje, gradbenega pa Gradis Ljubljana. Izvajalec za 450 m internega plinovoda in dokumentacijo je bila Hidromontaža Maribor, za gradbeno pa Gradis Ljubljana.

O pričakovanih težavah pri dobavi z mazutom (zaporedno se pojavlja že tretje leto) in občutnih podražitvah mazuta, ki se jih pričakuje konec letošnjega leta, imamo z uvedbo zemeljskega plina pred seboj ugodnejšo situacijo.

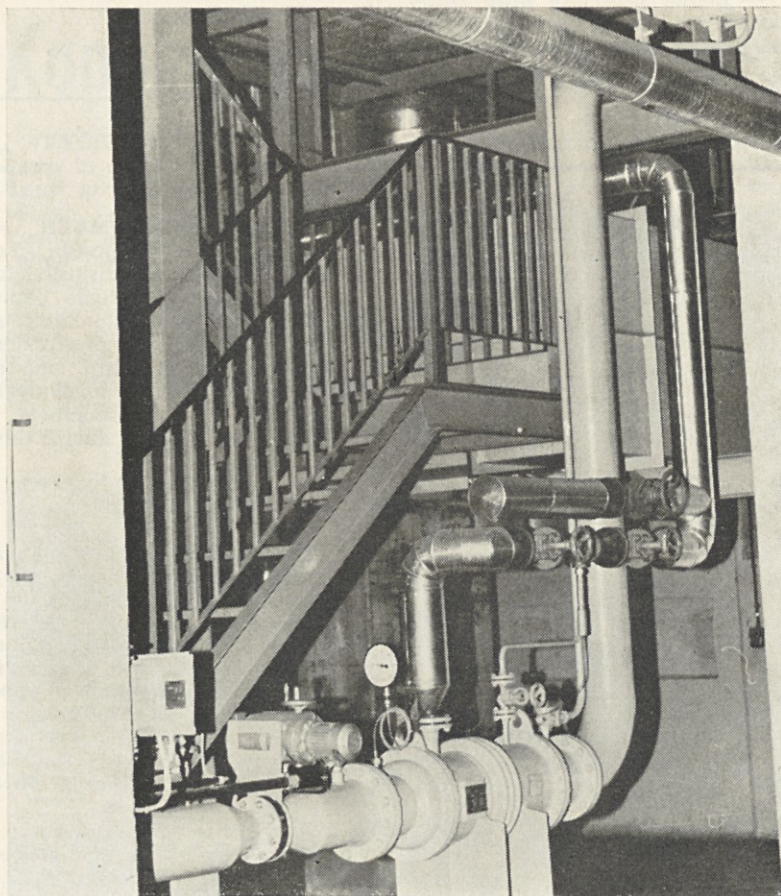
Pričakovati je, da jo bomo znali dobro izrabiti.

Dipl. ing. Danilo Škerbinek

MILIJARDNI PROJEKT V KANADSKI PAPIRNI INDUSTRIJI

106 kanadskih proizvajalcev papirja, lepenke in celuloze bo leta 1978 investiralo 801 milij. C \$. Večina investicij je namenjena za razširitev in modernizacijo proizvodnih kapacitet. Izjema je nova tovarna družbe Donohoe St. Felicien Inc. s kapaciteto 262.000 ton beljene celuloze letno, ki bo pričela obratovati konec tekočega leta in za katero znašajo investicije 106,50 milij. C dolarjev.

Vir: Nachrichten für Aus-senhandel 140, 21. 7. 1978

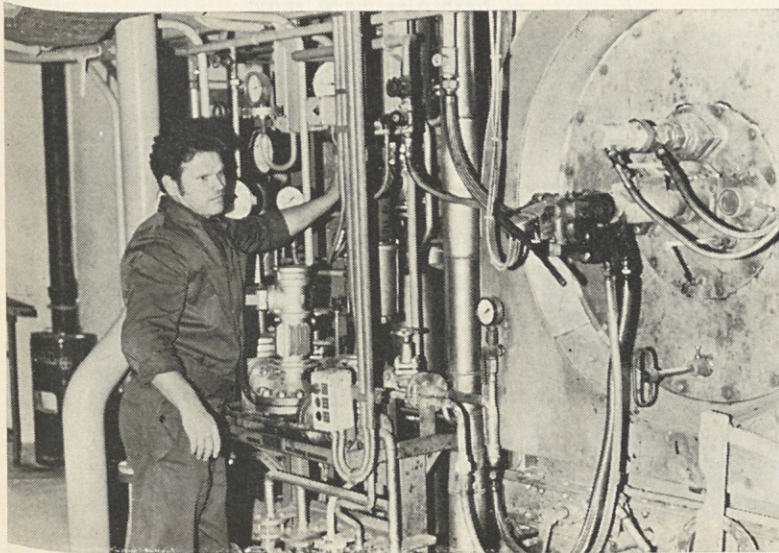
Jedro regulacije plina je interna reducirna postaja v toplarni

Papirnica Vevče bo priključena po planu Petrola na slovensko plinovodno omrežje ob koncu meseca septembra 78. Do konca letošnjega leta smo napovedali odjem zemeljskega plina, sorazmernega planirani proizvodnji. V primeru takega odjema nas bo veljal 1 normni kubični meter plina z 8000 kcal kalorične vrednosti 2,04 din.

Vsi v Papirnici Vevče od sušilca na PS do strojnika parnega

Ob priklopu na plinsko omrežje je predvideno, da bodo prisotni strokovnjaki dobaviteljice opreme, ki bodo naš kader tudi uvažali.

Za vse, ki prihajajo kakorkoli v stik s plinom v tovarni, so bila pripravljena in po obratih razdeljena varnostna navodila. Teh se je treba dosledno držati. Kakršnekoli okvare na plinovodnem razvodu je treba takoj javiti na tel. št. 282.

Opreme za koriščenje plina in mazuta je na kotlih kar precej

So delavci Vevč z zobno ambulanto zadovoljni

VEVČE, SEPTEMBER — Ustanavljanje zobne ambulante je potekalo počasi z vsemi mogočimi nepredvidenimi težavami. Začelo se je z zapleti okrog nabave zobarskega stola, potem ni šlo vse gladko glede opreme protetičnega oddelka, težave z izpolnitvijo z ustreznim strokovnim kadrom pa so se tudi vrstile, tako da v resnici šele sedaj lahko rečemo, da je ambulanta opremljena v tolikšni meri, da lahko zares v kvalitetno in z vsemi sodobnimi pripomočki ureja zobne težave članov kolektiva. V zdravstvenem domu Moste-Polje smo se informirali, da je dokončno za nedoločen čas sprejet na delo v naši ambulanti tov. dr. Zupan in da bo zobarski material in tudi sicer oprema s potrebnim materialom potekala res nemoteno. Tudi glede vzdrževanja zobarskega stroja so se razmere uredile in nam delavci »elektromedicine« z dobro voljo pristopajo na pomoč pri vzdrževanju tega stroja, ki je sicer zelo sodoben in kvaliteten, vendar pa se kljub temu to ali ono pokvari.

Danes bomo radovednosti zadostili v zobarski tehniki vevške obratne ambulante.

Tovariš RIJAVEC EDVARD, zobni tehnik v laboratoriju naše zobne ambulante, je pričel s svojim rednim delom pri nas januarja letos. Najprej je moral nabaviti ves potreben material, tako da je z učinkovitim delom začel malo kasneje. Zastavili smo mu nekaj vprašanj, na katera nam je velikodušno odgovoril.

— Ker je osebno počutje na delovnem mestu prav gotovo eden od osnovnih pogojev za dobro delo, nas je zanimalo, kako se počutite v tovarniški ambulanti?

»Mislim, da s tem, ko rečem — IZREDNO DOBRO, povem vse. Ambulantni kolektiv je majhen, v njem se vsi dobro razumemo, kar pa gotovo vpliva tudi na pozitivne rezultate dela in splošno dobro počutje. Z dr. Zupanom sva se pri delu zelo dobro ujela

in sadove tega sodelovanja je moč občutiti pri naših pacientih.«

— Ali je laboratorij že kompletno opremljen?

»Za tekoče delo je zelo moderno opremljen, le za ulivno tehniko bi bilo potrebno kupiti še dve aparaturi, kateri je imel TOZD Družbeni standard že v načrtu in bi bilo prav, da se to da v program za prihodnje leto, če bo seveda možno. Dokaz za dobro opremljenost celotne zob-

Obratni zobozdravnik dr. Martel Zupan stremi za tem, da bi vsi delavci Papirnice Vevče imeli urejeno zobovje

ne ambulante je tudi to, da so si jo prišle ogledat ekipe celo iz drugih republik in jo posnele. Gotovo ima pri vsem tem veliko zaslug dr. Bleiweiss Leander, ki je takrat že na začetku razmišljanja o tovarniški zobni ambulanti prevzel vso opremljenost.«

— Zobna protetika prav gotovo v svetu hitro napreduje tako glede materialov kot tehničnih izvedb in prav za to. Morda bi nam vedeli o tem povedati kaj zanimivega?

»Delamo po najnovejših metodah, ki so v razvitih državah poznane. Materiali so v glavnem vsi uvoženi, ker domačih proizvodov za te stvari ni. Mene oskrbuje z materiali zdravstveni dom, zato sem pač odvisen od njihove sposobnosti. Zaenkrat je izbor teh materialov v zdravstvenem domu še dovolj pester.«

— Verjetno ste glede na to, da nas je v tovarni veliko in da teh uslug prej nismo bili deležni tako rekoč skoraj na delovnem mestu, zelo zaposleni?

Obratni zobotehnik Edvard Rijavec

»Niti ni tako hudo. Dr. Zupan je po statističnih pregledih naredil seznam najnujnejših primerov in te smo v glavnem že vse obdelali. Sedaj teče delo po vrstnem redu naročanja. So tudi takšni, ki prej po več let niso imeli urejenih zob, sedaj pa bi hoteli imeti naenkrat vse. Treba je pač presoditi o določenih prednostih in ljudem ugoditi, kolikor se največ da.«

— Ali morda česa posebej pogrešate pri svojem delu bodisi glede priprav in instrumentov, bodisi glede odnosov s pacienti in sodelavci?

»Glede instrumentov in materialov sem v glavnem že odgovoril. Idealno bi seveda bilo, da bi tudi materiale preskrbeala tovarna.

Sicer pa smo majhen zobozdravstveni kolektiv, ki bi bil lahko zgled marsikaterim ostalim in glede na to so tudi rezultati dela dobri. Največ pozornosti polagamo na kvaliteto dela, zato lahko iskreno povem, da predpisane norme po zdravstvenem domu ne dosegam. Če bi lovil norme, se ne bi mogel toliko individualno posvetiti vsakemu pacientu posebej, skušal razumeti njegove težave in probleme in mu končno dobro narediti mostiček, protezo ali podobno. Pri tem delu je najvažnejša kvaliteta, kar oba z zobozdravnikom krepko zastopava. Dr. Zupan stalno kontaktira s stomatološko kliniko o raznih težjih primerih in novitetah, prav tako pa se tudi jaz za bolj delikatne stvari pozanimam na kliniki. Opažam pa, da za protetične usluge zelo malo hodijo k nam delavci iz DSSS; ne vem, ali nam še ne zaupajo in iščejo usluge drugje, ali pa imajo še vsi dobre zobe?«

— V kolikem času približno dobi pacient na primer mostiček ali protezo?

»To je odvisno od marsičesa; za obupne primere je to narejeno maksimalno hitro, to je skoraj takoj. Glejamo tudi na to, ali je v delu viden sektor zobovja, ali ima delavec veliko kontaktov z ljudmi in podobno in takšne primere tudi v kratkem času obdelamo; sicer pa je treba za mostiček počakati kak teden, za proteze pa malo več.

O tem bi najboljšo oceno podali pacienti sami. Včasih delam

kar tako tudi popoldne, da nekemu hitreje naredim in mu ugodim. Čez kaki dve leti bo viden napredek na tem področju — mislim urejenost zobovja.

Zanima me, ali so delavci zadovoljni z mojim delom? Do sedaj mi še nihče ni rekel, da kaj ni v redu. Zelel bi, da tisti, ki morda niso povsem zadovoljni pridejo k meni, da se o stvari pomenimo in popravimo, kar je potrebno, kajti tudi za dober občutek v ustih je kvaliteta mojega dela najvažnejša.«

— Kako kaj delavci gledajo na participacijo, ki jo morajo za protetične usluge plačati?

»Nekateri kar čudno pogledajo, ko slišijo, koliko bodo stale usluge za njih. To je sedaj kar dosti drago, posebno za večja zahtevnejša dela; treba je plačati zlato in participacijo za delo. To nanesi v določenih primerih veliko, na primer lahko je 4.000,00 in tega vsak ne zmore plačati. Rad bi povedal, da lahko za te usluge koristijo delavci v banki posojilo v višini 3.000,00 din z 12% obrestmi; to posojilo dobijo na osnovi potrdila oz. predračuna zobozdravstvene službe. Tega ljudje v glavnem ne vedo, a bi marsikomu prišlo prav.«

— Verjetno ste se kar dobro uživali v način tovarniškega življenja; kaj menite o tem?

»V tovarni so me delavci sprejeli kot za svojega sodelavca, medtem ko me zdravstveni dom, v katerem pravzaprav sem v delovnem razmerju, ni sprejel tako. Zato imam občutek, kot da sem tovarniški delavec. Udeležujem se tudi na športno-rekreacijskem področju v okviru papirnice, udeležujem se raznih skupnih akcij, skratka — sem ves papirniški.«

V. B.

Papirničar in pesnik

VEVČE, SEPTEMBER — Učenec v gospodarstvu, Fehim Suljanović, obiskuje letos zadnji razred poklicne papirniške šole in je štipendist Papirnice Vevče. Pri praktičnem pouku v proizvodnji smo se večkrat z njim pogovarjali. Lansko leto je sodeloval v mladinski delovni akciji »Mo-

dro oko« na otoku Pelješcu. Udeležil se je tudi brigadirskega srečanja v Šentjakobskem gledališču, kjer je pri literarnem večeru pod naslovom »Poezije mladih« iz svoje precej zajetne zbirke pesmi prebral nekaj priljubljenih. Tudi Našemu delu je ponudil dve.

V eni izraza čustva navdušenja nad brigadirskim delom, pokrajino in domovino. V drugi pesmi pa pripoveduje o čustvenih doživetjih med praktičnim delom, kjer mu ob realnih strojih misli pohitevajo do ljubljene bitja.

Objavljamo obe pesmi:

MISLIM O TEBI

Mislím o tebi, o suncu i zvezdanom nebu,
mislím o sreči i životu skupa,
noću te sanjam u šetnji po vrtu,
vetar ti mrsi kosu koje neda,
lice mi tvoje nestoje iz ruku,
svetlo i meko beži s mesečinom
nestoje s plavetnilom dragog pokrivača
i sutra opet javiš se zorom
da misli moje pobrkane slediš
u službi draga mislim o tebi,
i puštam stroje da greške prave.

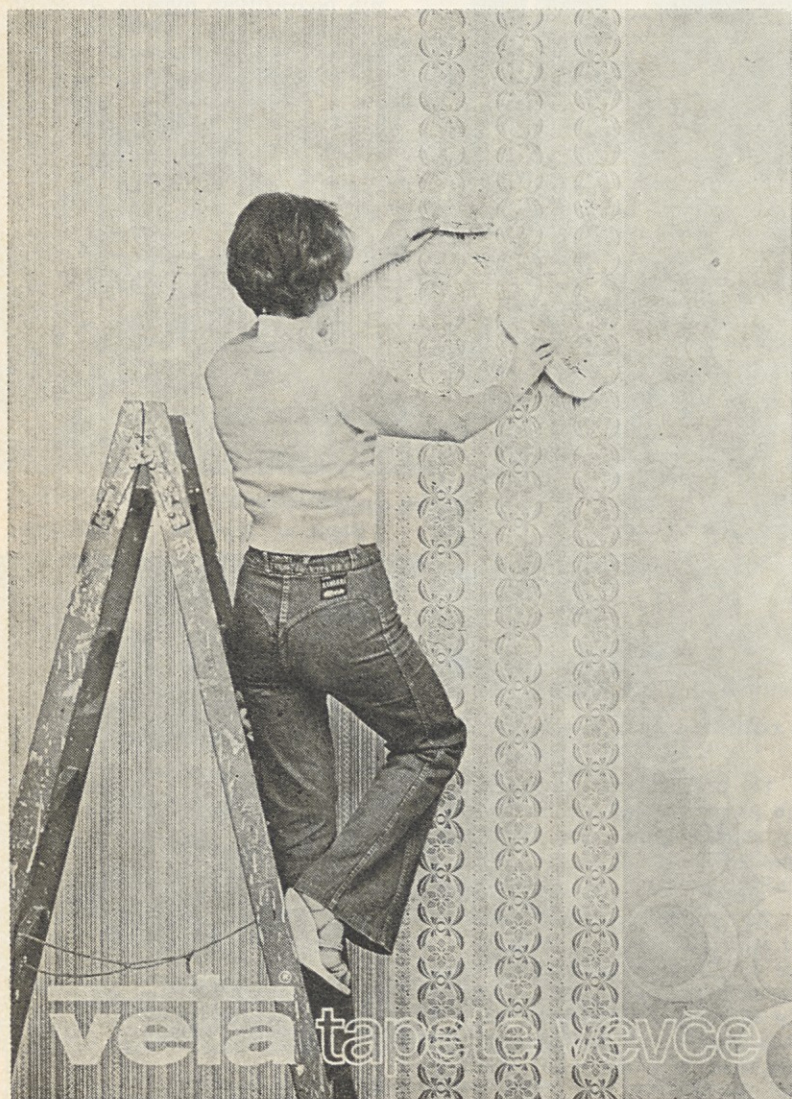
Stvaraju se paketi formata,
ne gase se svetlo čak ni noću
zavijah se, i zvitak se reže,
a na svakom tom listu papira,
pogladim ti kosu boje meda
pomislujem ti obraze meke
i zaronim u oči duboke
te doplivam do usama dragih,
probudim se ti mi misli slediš
opet mila puštam svoje stroje
da mi misli budu pokraj tebe
i milujem formate papira,
opet stobom do novog buđenja.

BRIGADIRSKA PJESMA PELJESCU

Da, sreća,
božanska sreća u grudima,
u srcima ovih ljudi,
dok njihove žuljevite ruke
kopaju, dižu in dobro čine
oni ti grade za ljubav za sreću,
ne žale ruke žuljevite, noge umorne,
ni bezbrojne kape znoja,
što rose zemlju kamenitu,
kamenitu a ipak lepu
i tako čudne oblike ima.
Brigadirska glava polako se diže
sklanjajući kosu oblinenom znojem
radoćan smešak žari mu lice,
pjesma se ponovo čuje.

Ti zemljo, zemljo kamenita,
zemljo bezbrojnih bregova
dodjasmó da te gradimo
znoj da lijemo,
krv da lijevamo
za bolje sutra
za ljepšu budućnost
i vječnu sreću za narode bratske
što skupa kopaju i kamen vade
što znoj liju krv lijevaju
rame uz rame i svi složno
za bolje sutra
za ljepšu budućnost
i večnu sreću za narode bratske.

FELE

Vota tapete Vevče

Slana voda in naročje Jadrana spet čez 1 leto

VEVČE, SEPTEMBER — Hitro je minil čas dopustov in brezskrbnih dni. Ze je tu jesen in tako se bomo dopustovanja spominjali morda samo še slučajno. Mnogo je bilo prijav za letovanje tako za počitniški dom v Pineti, še več za letovanje v prikolicah. Organizirano je letovalo tako več kot četrtina vseh zaposlenih delovnih ljudi s svojimi družinami.

Kot je bilo pričakovati je letos letos prikolice nameščene v avtokampu Rabac, to je prijetnem turističnem kraju v Kvarnerskem zalivu, v Medulinu, slikovitem kraju na južnem rtu istrskega polotoka, od Pule oddaljenem ca. 10 km in Loparju na Rabu.

Kot je bilo pričakovati je letovanje v prikolicah zelo privlačno in zanimivo iz preprostega razloga, ker si dopustniki, ki letujejo, razporedijo preživljanje dopustniških dni in način pre-

Za dopustnike v počitniškem domu Pineta so skrbele tovarišice, s katerimi je bil upravnik Rado Kolene zelo zadovoljen — pa tudi gostje (foto: J. Rupnik)

Med prikolicami v Rabcu. Ženi sta povabili na kavico oba Franceljna (foto: M. Jagodič)

Jurček, Tomaž in morje (foto: J. Rupnik)

Osvežujoči valovi bodo drugo leto spet prišli (foto: J. Rupnik)

V »globokem« morju so postali prijatelji (foto: J. Rupnik)

hranjenja tako kot najbolj ustreza posamezni družini.

Morda lahko zapišemo, da smo delovni ljudje Papirnice Vevče letovali letošnje leto ceneno in bili bolj ali manj vsi zadovoljni.

Predvsem pa smo preživeli nekaj brezskrbnih dni, nekaj tistega o čemer smo sanjali in načrtovali takrat, ko smo se odločali za dopust.

J. R.

Kopalne obleke bomo zamenjali s plaščem

VEVČE, SEPTEMBER — Mu-hasto in deževno poletje je v letošnji kopalni sezoni pustilo kopalnišče Vevče večkrat na cedilu. Vendar je bilo na kopalnišču živahno takoj, ko je izza oblakov pokukalo sonce.

Kjub temu da smo se na kopalno sezono dobro pripravili: prepleskali smo bazene, obnovili del lesene ograje, uredili sanitarije, namestili nove lesene ležalnike ter postorili še nešteto

manjših opravil, nismo dosegli pričakovanega uspeha.

V letošnji kopalni sezoni smo poskrbeli tudi za večjo varnost kopalcev. Vodje kopalnišča so na začetku kopalne sezone uspešno opravili na VŠTK dokaj zahtevni 160-urni tečaj za reševalce, s katerim so si pridobili osnovno znanje za reševanje iz vode.

Da je bilo kopalnišče v vsem času kopalne sezone urejeno, gre seveda pohvala vsem tistim, ki

se zavedajo pomembnosti sodelovanja, to je našim energetikom in vzdrževalcem pa tudi zaposlenim delavcem na kopalnišču. Vsem lepa hvala.

Kopalna sezona je tako pri kraju. Tisti, ki si želijo obdržati kondicijo in ostati fizično sposobni tudi za umsko delo, se bodo morali pač umakniti v telovadnico ali pa s trimskimi sprehodi uravnavati telesno vzdržljivost.

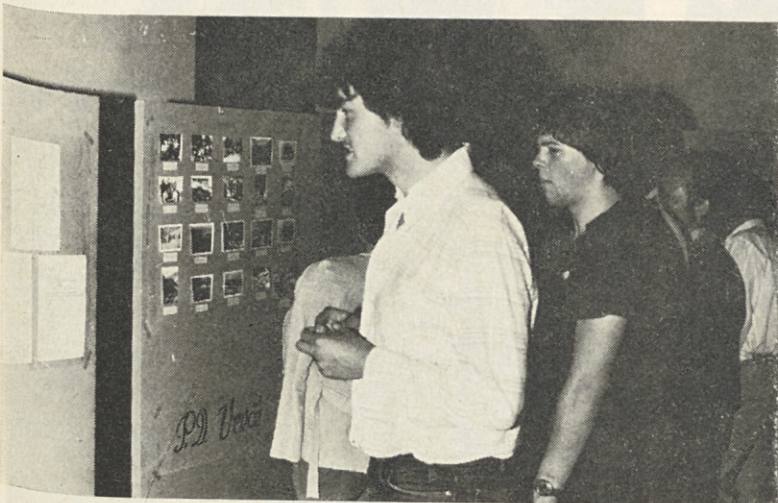
J. R.

Nogomet - debeli : suhi

V športnem parku Slavija je bila 10. 9. nogometna tekma med debelimi in suhimi, ki jo je organizirala komisija za šport in rekreacijo Papirnice Vevče. Kljub temu da ni bilo ne pretirano debelih ne suhih je tekma potekala v dokaj ostrem boju, ki pa je bil izredno fer in korekten. Po boljši igri z zmagali suhi z rezultatom 5 : 4. Strel-

ci so bili za debele: Bukovec, Ritonovič, Ostreševič in Stanič, za suhe pa Cerar 3, Radulovič in Keber. Po tekmi so debeli obljubili suhim, da naslednje leto boj ne bo končan v korist letošnjega zmagovalca. Na koncu naj pove-mo še to, da za razliko od naših prvoligaških igralcev po tekmi ni bilo niti ene pritožbe na račun sojenja.

S. A.

Razstava fotografij, odličij in drugih priznanj PD Vevče v avli Kulturnega doma ob 10. obletnici

Ob sončnih dnevih in prijetno ogreti vodi v vseh kopalnih bazenih, pa le ni manjkalo kopalcev na Vevčah (foto: Marko Jagodič)

Nad 400 športnikov, delavcev slovenske papirne industrije na otvoritvi XX. športnih iger

VEVČE, SEPTEMBER — V prijateljskem, prijetnem medsebojnem spoznavanju in častnih športnih dvobojih so slovenski papirničarji končali svoje jubilejne XX. športne igre. Prireditelj je bil tokrat Kartonažna tovarna Ljubljana.

V petek 25. 8. 1978 so se športniki zbrali v Ljubljani na telovadšču doma Partizana na Taboru, kjer so poslušali otvoritveni govor, ki ga je imel bivši direktor Papirnice Vevče in sedanjí predsednik izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljana tovariš Albin Vengust. V svojem govoru je omenjal trdne vezi, ki jih imajo slovenski papirničarji med seboj, tako na gospodarskem in strokovnem področju, zlasti pa naj ta vez ostane in se še krepi med športniki. »Za dva dni,« je rekel tov. Vengust, »ste zapustili svoje papirne, rezalne in druge stroje, da bi pomerili svoje športne moči in pokazali, koliko ste se med letom pripravili za ta svoj veliki papirniški praznik. Cilj niso vrhunski rezultati, ki jih v ostalih športnih arenah do-

segajo tudi na nešporten način. Vaš cilj je plemenitejši: v zdravem vzdušju najti prijatelja — papirničarja — športnika.«

Takoj po odprtju iger so športniki odšli po panogah na igrišča. Kegljanje je bilo na kegljišču Maksa Perca, prav tako pa tudi moška odbojka, dočim so se ženske v odbojki pomerile na igrišču Doma tehniških šol. Tudi šahisti so tekmovali v dvorani omenjenega doma. V neposredni bližini je bilo tudi tekmovanje moških in ženskih ekip v sireljanju.

Tekmovanje v malem nogometu se je oba dni odvijalo na treh igriščih v športnem parku Vevče, prav tako pa je vevško letno kopalnišče sprejelo plavalce za tekmovanje v plavanju.

Organizacijsko so pač ugotovili nekaj spodrsrlajev, kar pa prireditelju ni bilo zameriti spričo raztresenosti prostorov in igrišč za tekmovanje, čeprav so organizatorji v tekmovanje vložili precej truda.

Upoštevati je namreč treba, da se je tekmovanja udeležilo nad

Start 50 m prosto — moški do 30 let

Za »barve« Medvod tik pred ciljem

Športniki Papirnice Količevo pred nastopom

Start plavalk na 50 m prosto

Na črno-belih poljih je bilo dosti presenečenj

No, naši najmlajši bodoči papirničarji in drugi učenci v gospodarstvu vsaj sede sodelujejo na športnih igrah

400 športnikov — papirničarjev iz devetih delovnih organizacij Slovenije.

Podelitev priznanj za dosežke na igriščih je bila 26. 8. 1978 v Domu mladine Tehniških šol na Vidovdanski cesti. Tam so tudi sklenili, da bo organizator XXI. športnih iger papirničarjev SRS prihodnje leto na Vevčah.

Rezultati — ekipno:

Šah:	točk
1. Sladkogorska	21
2. Krško	20
3. Količevo	20
4. Vevče	14
5. KTL	8,5
6. Radeče	6,5

Namizni tenis — ženske:

1. KTL	4
2. Sladkogorska	2
3. Radeče	0

Namizni tenis — moški:

1. Krško	
2. KTL	
3. Sladkogorska	
4. Vevče	
5. Radeče	
6. Količevo	

Odbojka — ženske:

1. Sladkogorska	6
2. Papirografika	4
3. Krško	2
4. KTL	0

Odbojka — moški:

1. Sladkogorska	8
2. Krško	6

3. KTL	4
4. Količevo	2
5. Vevče	0

Mali nogomet

1. Papirografika	4
2. Vevče	2
3. KTL	0

Mesta od 4.—9. so si razdelili: Krško, Medvode, Radeče, Črna, Sladkogorska, Količevo.

Kegljanje — ženske:

	kegljev
1. Radeče	1303
2. KTL	1222
3. Papirografika	1001

Kegljanje — moški:

1. Vevče	2424
2. Medvode	2408
3. Krško	2389
4. KTL	2375
5. Radeče	2275
6. Sladkogorska	2137
7. Črna	2117
8. Količevo	2064
9. Papirografika	1276

Najboljši Vevčan je bil Markelj s 418 podrtimi keglji, najboljši Količevac pa Gerbec s 389 podrtimi keglji.

Plavanje:

1. Vevče	266 točk
2. Krško	254 točk
3. KTL	195 točk
4. Količevo	47 točk
5. Medvode	40 točk
6. Papirografika	13 točk

Predstavniki delovnih in družbenopolitičnih organizacij ob otvoritvi. Športne igre je otvoril predsednik izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljane tovariš Albin Vengust

Končane so XX. športne igre papirniških delavcev SRS

Vevčani na zbornem mestu

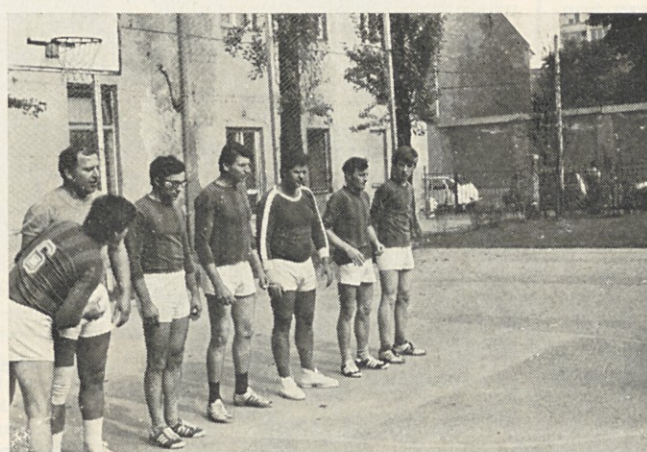
Ekipe nogometašev prireditelja — KTL

»Administracija« pri plavalnih tekmah

Odbojkarji Vevče so se od vseh iger doslej tokrat najslabše odrezali

Odbojkarji Količevega pozdravljajo nasprotnika

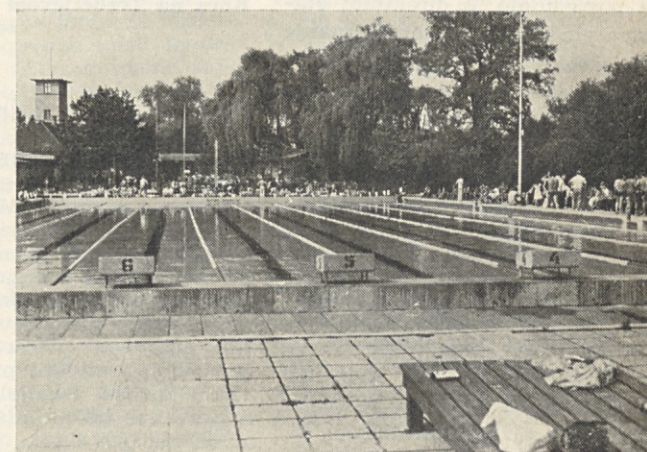
Razigranim odbojkarjem s Sladkega vrha se Količevci niso mogli resno upreti. Rezultat 2 : 0

Ekipe Vevče, ki je v malem nogometu zasedla 2. mesto. Prvo mesto jim je ušlo ob streljanju enajstmetrovk

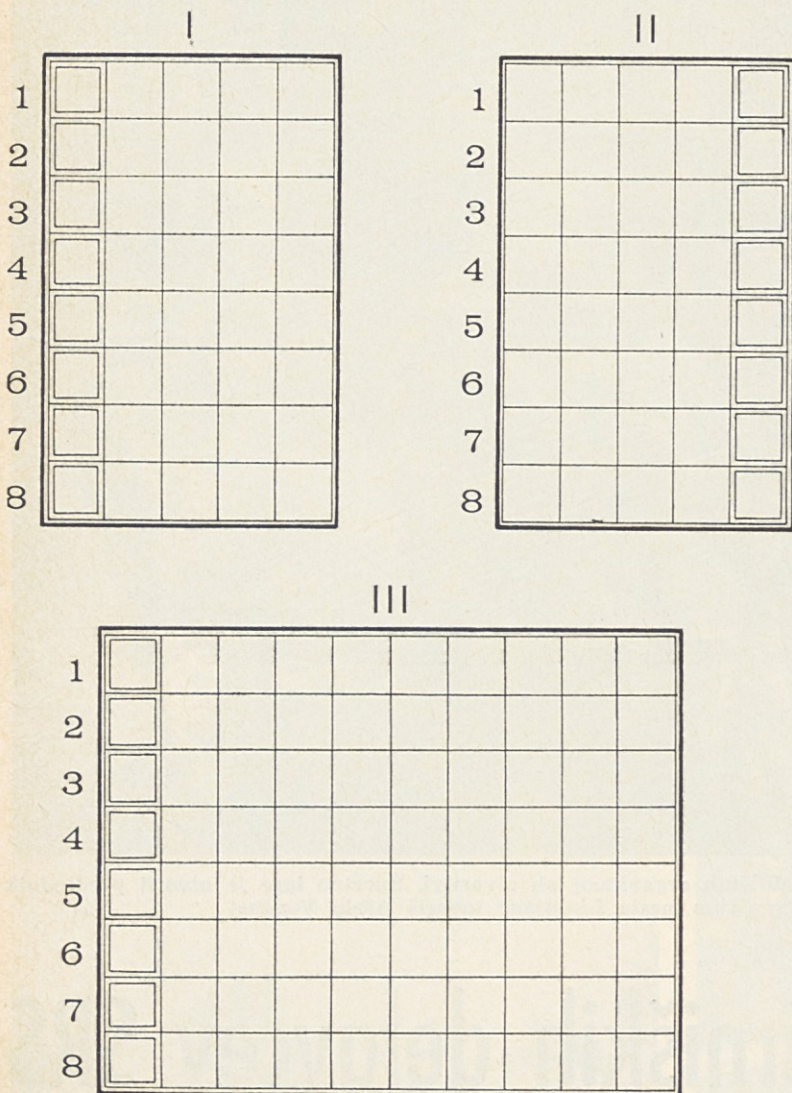

Dva dni je bilo na igrišču v športnem parku zelo živo

Tekmovalni bazen na Vevčah pred pričetkom tekmovanja v plavanju

Iz dveh besed ena

Današnja uganka obsega tri like. Prvega in drugega sestavljajo besede s petimi črkami, tretjega pa besede z desetimi črkami. Besede tretjega lika so anagrami besed iz prvega in drugega lika, kar morate upoštevati pri reševanju. Tej zahtevi bi npr. ustrezala naslednja rešitev: VOLGA + STVAR = GLAVARSTVO. Tu je namreč tretja beseda sestavljena iz črk prejšnjih dveh besed in je torej njun anagram.

Opise zahtevanih besed dajemo v pravilnem zaporedju, najprej za prvi, nato za drugi in končno za tretji lik.

Vodoravno: 1. dragocena obredna posoda, zožena proti podstavku, tudi boljši kozarec s tankim, navadno visokim podstavkom — naziv tovarne perila v

Celju — motorno zračno vozilo berz kril, z velikim propelerjem na vrhu,

2. duh v Shakespearovem »Viharju« in Goethejevem »Faustu« — naslov italijanskega plemiča, grof, — prebivalec v Vzhoda, jutrovec, vzhodnjak,

3. mestece na skrajnem vzhodnem delu kitajskega polotoka Shantung ob Rumenu morju — nadev za potico, krema, maža — nabiranje toščice na telesnem delu ali organu, medicinski izraz za toščico,

4. dodatek, dostavek k pogodbi — italijanski skladatelj, mojster romantične opere (Giuseppe »Traviata«) — makedonski mladinski pesnik in pisatelj (Cane),

5. del otroškega obraza med usti in očmi — ime našega znanege, zdaj že pokojnega meteo-

rologa Manohina — pisateljica krajših pripovedi v prozi, redkeje v verzih,

6. mesto v zahodni Makedoniji blizu albanske meje — zlat kovaneč, zlatnik — kranjski klobasi podobna mastna, močno papricirana klobasa iz svinjskega mesa, poimenovana po znanem madžarskem mestu,

7. moralna načela, norme ravnanja v določenem poklicu, naravoslovje — občasno jezero na severnem robu puščave Kalahari v južnoafriški Bocvani — sestavljanje in reševanje ugank, uganekarstvo,

8. junak Remarqueovega romana »Slavolok zmage« — krog, lisa maščobe na vodi, maščobna sraga na juhi — največje turistično naselje v Hrvatskem primorju, svetovnoznano kopališče ob Jadranu.

Ob pravilni rešitvi dobite na označenih poljih navpično tri papirniške stroje, v prvem liku stroj z valji za glajenje papirja, v drugem liku stroj za izdelavo raznovrstnih formatov papirja, v tretjem liku pa stroj za mletje in mešanje vlaknin.

I. S.

REŠITEV KRIŽANKE
Z OKVIROM

Vodoravno: 10. eozoik, 11. Douai, 12. čvek, 13. Riemann, 15. VIM, 16. past, 17. NOD, 18. Enlil, 20. sef, 22. SU, 23. vaja, 24. šivar, 26. etapa, 28. list, 30. V(eselin) M(asleša), 32. EMO, 33. fakir, 34. tok, 36. Iris, 38. sli, 39. špaleta, 41. odij, 42. Uelen, 43. sekans.

Navpično: 1. rovina, 2. ozemlje, 3. sok, 4. Ti, 5. okra, 6. odev, 7. lom, 8. Juan, 9. Nanos, 14. Issia, 16. PL, 19. Iate, 21. Fala, 24. šport, 25. riksdag, 27. Amiens, 29. Silino, 31. moped, 33. F(ranc) S(aleški), 35. kalo, 37. Iasi, 40. lek, 41. Oka, 44. Es.

Okvir: Prostovoljno industrijsko gasilsko društvo Vevče.

Križanko z okvirom so pravilno rešili in bili izžrebani naslednji reševalci:

10.—din — Potočnik Ciril
10.—din — Jozelj Anton
10.—din — Jozelj Franc
30.—din — Srčnik Vilma
60.—din — Prepeluh Ana

Rešitve »uganke« pošljite na uredništvo »Našega dela« najkasneje do 12. oktobra 1978.

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Papirnica Vevče

Julij 1978

Prišli:
Baltič Atif — pom. delavec
Porič Šefik — pospravljalac izmeta
Hasić Rifet — pomočnik zavijača papirja
Novakovič Nasta — snažilka
Novakovič Ljiljana — snažilka
Lidan Alaga — pom. vodje vzdolžno rezal. stroja
Ilovar Sonja — stroškovni knjigovodja
Habič Anton — paznik pap. stroja
Bingo Marija — zavijalka pap.
Torič Arif — pospravljalac izmeta
Snoj Maja — pomočnik kuharja II
Mijucić Ilija — pripravljalec pap. mase
Maksimović Sava — prebiralka števka
Zuvić Dobrovoje — razkladalec surovin
Zenković Enisad — pomočnik zavijača papirja
Ajkić Alaga — pomočnik zavijača papirja
Nuhanović Nuriya — pospravljalac izmeta
Roje Franc — vnašalec

Odšli:
Mandelj Frančiška — snažilka — upokojena
Caušević Sead — II. pom. pap. stroja
Milenković Zivota — vnašalec
Novak Darinka — prebiralka — števka — umrla
Dimitrijević Zivko — pom. vodje vzdolžno rezal. stroja
Vasiljević Petar — manipulant
Predović Stanko — manipulant
Jasić Meho — pospravljalac izmeta
Mezga Ivan — vnašalec
Maksimović Sava — prebiralka — števka pap.
Mjucić Ilija — pripravljalec pap. mase
Snoj Maja — pomočnik kuharja II — razmerje za dol. čas

Poročili so se:
Kurtović Izet z Đuraković Mino
Avsec Branislav s Hvala Marto
Antončič Stane z Rogodič Dragomilo
CESTITAMO!

Rodili so se:
Mladenović Božidarju sin Bojan
Bučar Štefki hči Anita
Babič Stevanu sin Zoran
CESTITAMO!

Avgust 1978

Prišli:
Timarać Dušan — vnašalec
Zenković Uzeir — razkladalec surovin
Tijanić Gligorije — razkladalec surovin
Kreštić Mesud — dovažalec
Cvetković Danilo — vnašalec
Mlakar Jože — pom. delavec
Zarić Zivojin — nakladalec pap.
Vujković Slavko — zavijač papirja
Žagar Alojz — delavec na žagi
Kitajević Jelena — servirka
Grm Frančišek — klepar-inštalater
Janežič Marica — pripravnik
Ilić Jordan — pospravljalac izmeta
Šircelj Franci — manipulant
Zrnić Momčilo — pospravljalac izmeta
Silahić Mirko — pom. delavec v kov. del.
Bobojević Zivota — voznik viličarja
Kahrmanović Rasim — razkladalec surovin
Moškrić Tomaž — ključavničar III
Jerant Avoust — manipulant
Gabrijel Franc — pripravljalec tehnološke vode

Odšli:
Jakac Bojan — vodja dodel. stroja
Hasić Ismet — pripravljalec pap. mase
Kovačić Dušan — paznik PS
Sarc Janez — nakladalec papirja
Kocjančič Andrej — električar III
Jerković Milorad — dovažalec
Pantar Mladen — pom. vodje tiskarskega stroja
Vidmar Rajko — pomožni delavec
Telić Dragutin — pomočnik v toplarni

Telić Leposlava — snažilka
Plešić Janez — progar
Ašanin Milutin — pospravljalac izmeta v JLA

Rodili so se:
Andrić Hranislavu hči Vesna
Belić Petru hči Vesna
Šutulović Marici in Stanoju hči Jadranka
Černe Janezu hči Mateja
CESTITAMO!

Papirnica
Količevo

V mesecu juliju so se zaposlili:
Veselić Miran — strojni ključavničar
Barle Franc — strojni ključavničar
Jerman Andrej — strojni ključavničar
Audić Hafiz — vnašalec v Hy, pazilec sita
Grilj Bojan — pazilec sita
Tejkal Marjan — obratni električar
Lakić Ranko — mazač
Miklavčič Marjan — mazač

V mesecu avgustu so se zaposlili:
Jeretina Helena — ekonom. tehnik pripravnik
Jurković Marjan — pazilec sita
Pavlič Janez — pazilec sita, vnašalec v Hy
Urbanija Peter — strojni tehnik pripravnik
Bervar Srečo — monter vodovodnih naprav
Svetlin Boris — monter vodovodnih naprav
Hrovat Jože — referent za izvoz-uvoz
Tunjić Stjepan — mazač
Miš Janez — elektrotehnik pripravnik
Kveder Boris — obratni električar

V mesecu juliju so odšli:
Hribovšek Vladimir — sporazumno — delavec na KS III
Gorjanc Karol — vodja prodaje — upokojen

V mesecu avgustu so odšli:
Horvat Stefan — II. pom. v mokri skupini — samovoljno
Per Janez — priprav. srednje tehn. pap. — v JLA
Hajdarević Fikret — vnašalec v Hy — v JLA
Urbanija Peter — strojni tehnik pripravnik — v JLA
Mrčun Franc — pazilec sita — sporazumno
Turjačanin Ljubomir — pazilec sita KS II — samovoljno
Peterka Franc — I. pom. in mazač PS I — sporazumno

Rodili so se:
Mezgec Mitju — hči Jana
Orehek Marjanu — hči Danica
Hafner Rajku — sin Benjamin
Dežman Leopoldu — sin Andrej
Čročelj Mavricu — sin Boštjan
Okoren Marjanu — sin Simon
CESTITAMO!

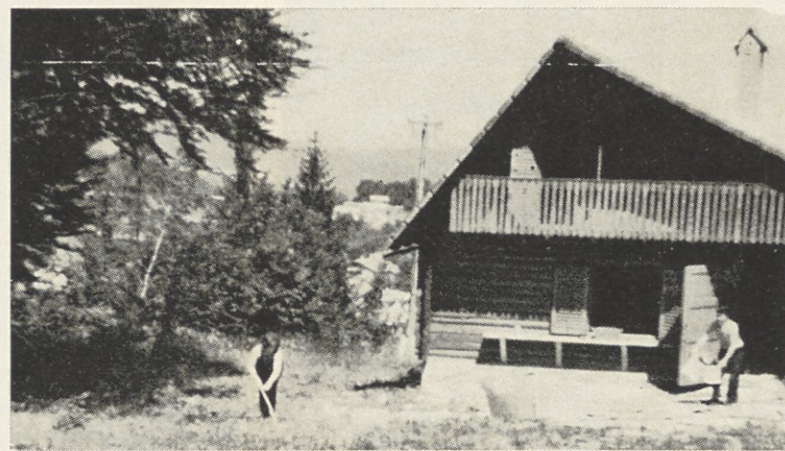
Obisk gledališč
v sezoni 78-79

VEVČE, JUNIJ, JULIJ — V lanski gledališki sezoni so člani kolektiva pridno obiskovali naša osrednja gledališča. Za Mestno gledališče so naročili 106 abonmajskih sedežev, za Dramo 30 in za Opero 40. Te tradicije ne kaže zanemariti ali celo opustiti. Stiki z gledališko kulturo so za sodobnega človeka nujni, čeprav nam komunikacijska sredstva obilo tega posredujejo. Z direktnim obiskom gledališča dajemo priznanje sami sebi in lastni razgledanosti, obenem skupno z igralci podoživljamo preteklost in sedanost ob dobro pripravljenih predstavah.

Tudi v naslednji gledališki sezoni bo na razpolago določeno število abonmajskih kart po zelo znižani (četrtinski) ceni.

Člani kolektiva bodo izrazili svoje želje v začetku septembra, tako da bodo ob pričetku abonmajskih predstav kot običajno vsa leta doslej vpisovali naročila v zato pripravljene formularje, ki bodo na razpolago pri vhodih v tovarno.

S. R.

Koča na Trebeljevem bo tudi v jesenskih mesecih prijetna izletniška točka za vse člane kolektiva

Trim, plavanje in rekreacija

VEVČE, SEPTEMBER — 3. 9. 1978 je bila na letnem kopališču Vevče plavalna TRIM akcija, ki jo je pripravila komisija za šport in rekreacijo ob pomoči Zveze telesno kulturnih organizacij občine Moste-Polje. Akcije se je udeležilo 113 plavalcev, ki so morali preplavati 200 m oz. 100 m, če so hoteli osvojiti priznanje in TRIM značko. Pogoje so izpolnili prav vsi, od najmlajšega Primoža, starega 4 leta, pa do najstarejšega Janeza, starega 54 let. Take akcije bomo še ponovili, zato Komisija za šport in rekre-

acijo vabi zlasti še člane kolektiva, da se jih začno udeleževati v čim večjem številu. Obveščamo jih, da bo plavanje tudi letošnjo zimsko sezono v pokritem bazenu v Tivoliju. O urniku bodo pravočasno obveščeni. Prav tako pa tudi priporočamo rekreacijsko telovadbo, ki se bo pričela še meseca oktobra v telovadnici osnovne šole Polje. Zavedati se moramo, da gre za zdravje in sproščenost pri delu, pri čemer nam telesna aktivnost v vseh letih starosti zagotavlja.